
KUNSZIGET KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

KÉSZÍTETTE: GAJÁRSZKI ÁRON

FELELŐS: DEME LÓRÁNT

LEKTOR: JÁNOSI ÉRIKA

DHV Magyarország Kft., 2003

Előzmények

A környezetvédelmi programok készítését az 1995. évi LIII. sz. Környezetvédelmi Törvény 46.§-a kötelezően előírja. A tartalmi követelményeket ugyanezen törvény 47.§-a rögzíti. Az alábbi dokumentum a Központi Alap Célelőirányzat támogatásával készült el, amelynek odaitéléséről 2001 őszén döntött a Környezetvédelmi Minisztérium. A környezetvédelmi program célja, hogy felmérje a település környezeti állapotát, meghatározza a környezeti veszélyeztetettség csökkentésének, a környezet minőség javításának programjait.

Az állapotfeltárás elkészítése során a legfontosabb információkat az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség, az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság, a megyei ÁNTSZ, a Fertő-Hanság Nemzeti Park, a Körzeti Földhivatal valamint a település önkormányzata szolgáltatta. A munka során nagy hangsúlyt kapott a az önkormányzat munkatársaival folytatott megbeszélés.

A település környezetvédelmi programjának helyzetfeltáró részét 2002 decemberében készítettük el. Ebben feltártuk a település:

- regionális kapcsolatait,
- általános természetföldrajzi adottságait,
- területhasználati jellemzőit,
- vízgazdálkodási adottságait,
- hulladékgazdálkodási jellemzőit,
- levegőminőségi jellemzőit,
- zaj- és rezgésvédelmi jellemzőit
- védett területeinek és zöldfelületeinek jellemzőit.

A helyzetfeltárásból kapott eredményeket összegeztük és megállapítottuk a település környezeti prioritásait, összhangban az országos, valamint a megyei környezetvédelmi programmal. A helyzetfeltáró munkarésztől a település vezetőivel 2002. decemberében egyeztetést tartottunk, melynek során kiegészítésre kerültek a helyzetfeltáró rész egyes fejezetei. A módosított helyzetfeltáró és értékelő munkarészek eredményeképpen állítottuk össze a település környezetvédelmi programjait, melyeknek célja alapvetően kettős:

- előkészítik a települési szintű környezetvédelmi célú projekteket
- megalapozzák a megvalósulást biztosító további pályázatokon való eredményes részvételt.

A program, és az egyes programelemek kidolgozásakor az elsődleges cél az volt, hogy a helyzetfeltárás során felfedett problémákra valóban megoldást jelentő lehetőségeket mutassunk be, jól áttekinthető, és mindenekelőtt használható formában. A programelemek csoportosítása a következő:

- talaj- és talajvíz védelem
- hulladékgazdálkodás
- szennyvíztisztítás és -elhelyezés
- levegőminőség javítása
- energiagazdálkodás
- zaj- és rezgésvédelem
- a természeti környezet megőrzése
- szemléletformálás

Az egyes programelemek bemutatása is egységes szerkezet szerint történik, az alábbi pontok szerint:

- cél
- leírás
- operatív lépések
- monitoring
- szervezet
- ütemezés

Az ütemezést minden programelem esetében egy táblázat mutatja be, amely negyedéves felosztásban ábrázolja az egyes operatív lépések időigényét, illetve az azokhoz rendelhető forrásigényt, és a forráslehetőségeket.

Felhívjuk a környezetvédelmi programot használók figyelmét, hogy az abban szereplő adatok és információk a 2002. decemberi helyzetet, illetve az akkor fellelhető, rendelkezésre álló adatokat tükrözik. A dokumentum hosszú távon csak az adatok rendszeres frissítésével, a megvalósult fejlesztések figyelembe vételével, illetve új beavatkozási igények feltárásával tartható karban. Ugyancsak felhívjuk a települési döntéshozók figyelmét arra, hogy az egyes javasolt fejlesztéseknél jelzett támogatási források meghatározásánál elsősorban a 2002-es

támogatásokra, illetve a 2003-as támogatásokról előzetesen rendelkezésünkre álló információkra támaszkodtunk. A 2003-as támogatások tényleges területei és feltételei ettől eltérően is alakulhatnak.

A település környezetvédelmi programját készítették:

Témavezető:	Deme Lóránt
Összeállította;	
Energiagazdálkodás;	
Természetvédelem:	Gajárszki Áron
Közlekedésfejlesztés:	Feller Tibor
Vízgazdálkodás:	Maginecz János
Szennyvízkezelés:	Jánosi Erika
Hulladékgyazdálkodás:	külső szakértő
Térképi munkarészek:	Szele András

KUNSZIGET KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA
I. RÉSZ: HELYZETFELTÁRÁS

Tartalomjegyzék

1	A terület bemutatása	6
1.1	Regionális kapcsolatok	6
1.2	Fekvés, domborzati viszonyok, éghajlat	6
2	Területfelhasználás	7
2.1	Területhasználatok	7
2.1.1	Területhasználati megoszlás	7
2.1.2	Talajtani áttekintés	8
2.2	Úthálózat	8
2.3	Tájsebek	8
3	Vízgazdálkodás	9
3.1	Felszín alatti vizek	9
3.1.1	Vízföldtani viszonyok	9
3.1.2	Talaj-, és rétegvíz	9
3.2	Potenciális szennyezőforrások	9
3.3	Felszín alatti vízhasználat	10
3.3.1	Ivóvízellátás	10
3.3.2	Egyéb vízhasználatok	10
3.4	Felszíni vizek	10
3.5	Szennyvízkezelés, felszíni vízhasználat	10
4	Hulladékgyártás	12
4.1	Kommunális hulladékkezelés	12
4.2	Veszélyes hulladékok	12
4.3	Hulladékkezeléssel kapcsolatos problémák	13
5	Levegőminőség	13
6	Energiagazdálkodás	15
7	Zaj- és rezgésvédelem	16
8	Települési zöldfelületek és természeti környezet	16

A terület bemutatása

Regionális kapcsolatok

Kunszigetet a Mosoni-Duna választja el a Szigetköztől. Területe a Mosoni-sík délkeleti öblözetén fekszik. Északi (már a Szigetközben található) szomszédja Dunaszeg; mintegy 6 kilométer távolságra van a falutól.

A település legfontosabb történelmi - 1882-ig Öttevénysziget néven tartozott a szomszéd település közigazgatásához -, és regionális kapcsolata a közúton 3 kilométer távolságban található Öttevény. Öttevényt átszeli a 10-es főközlekedési út, ezen kívül vasúti közlekedése is van. Kunsziget belterületéről viszonylag nagy számban vezetnek ki helyi jelentőségű bekötőutak. A településtől légvonalban 5-6 kilométerre fut az M-1-es autópálya, de felhajtani rá, csak két településen áthaladva mintegy 12 km autózás után lehet ha Kunszigetről indulunk.

Kunsziget a győri agglomeráció települései közé tartozik. Bár nem fekszik közvetlenül valamelyik Győrből kivezető út mellett, ez inkább előny mint hátrány. A településen nincs jelentős zajterhelés vagy tranzitforgalom annak ellenére, hogy komoly ipari üzemek létesültek a területén. A környező fontos főutak hamar elérhetőek a területéről: a 10-es út 3 km-re, a Szigetközi főút (az 1401-es) 6 km-re van a falu határától.

Kunsziget lakossága jelenleg 1246 fő, a háztartások száma 396. A faluban működő üzemek komoly munkaerőforrást jelentenek a környező települések lakóinak is. (A településen foglalkoztatottak 30 %-a nem helyi lakos.)

Fekvés, domborzati viszonyok, éghajlat

A Győri-medence a Kisalföld feltöltött süllyedékének része. Ennek északi határán folyik a Duna, amely az osztrák-Alpokból hozott hordalékát itt, a Kárpát-medence peremén rakja le, ahol esése lecsökken. A nagy mennyiségű lerakott hordalék már több száz méter vastagságú kavicstakarót alkotott, amelyet kerülgetve a Duna folyása tovább lassult, „alsószakasz” jellegűvé vált. (Ezen rendszeres kotrással segítenek a hajózott medrekben.) A számtalan elágazás és a kanyarok növekvő ívei, hozták létre a Mosoni-Duna illetve a Szigetköz mai formáját, annak jellegzetes élővilágával.

A Mosoni-sík a Győri-medence északnyugati, Szigetközzel és a Dunával párhuzamos Ény-Dk lefutású területe. A Mosoni-sík egy hordalékkúp-síkság, magas ártéri helyzettel. A hordalékkúpokat csak a folyók szabdalják fel, tehát reliefjük kicsi. A felszín Dk-nek lejt, ezért domborzatilag lényegében homogénnek tekinthető, mezőgazdasági hasznosításra (ez alapján) alkalmas.

A terület a Magyarországra jellemző éghajlati együttesen túl (három éghajlat találkozása és medence-jelleg), mérsékeltén hűvös és száraz éghajlatú vidék. A napsütéses órák száma 1900 körül alakul évente, amiből a nyári évszakban 770 órát süt a nap. A fagymentes időszak 182-185 nap, április 17. és október 19. közé esik. A legmelegebb hőmérsékletek 33 °C, a legnagyobb hidegek -15 °C körül alakulnak évente. A 12 éves kataszteri adattal szemben az éves csapadék mennyisége mintegy 100 mm-t csökkent tartósan az utóbbi 5 évben. Évente 450-500 mm csapadék hullik, ebből kevesebb mint 200 mm a nyári félévben. Az ariditási index 1,20 ami jól mutatja a terület szárazságát. A hótakarós napok száma 35 körül alakul, a hótakaró legnagyobb vastagsága 29 cm a sokéves átlag szerint.

A északnyugati uralkodó szél átlagsebessége 3-3,2 m/s (10-11 km/h). Ez a szél gyakorlatilag állandóan fúj a térségben. Ennek energetikai hasznosítási lehetőségei is felmerültek már a településen. Erről bővebben a 6. fejezetben esik szó.

Az éghajlati adatok összefoglaló táblázata:

Éghajlati jellemző	éves	nyár(i félév)	Index
Csapadék	580-600 mm	340 mm	ariditás: 1,20
Hőmérséklet	10 °C	16,5 °C	182 fagymentes nap
Napsütés	1900 óra	770 óra	
Szél	3-3,2 m/s	-	szinte állandó

forrás: Magyarország Kistájainak Katasztere (MTA –1990)

A talajtípusokról, illetve azok hasznosíthatóságáról a 2.1.2 fejezetben esik szó.

Területfelhasználás

Területhasználatok

Területhasználati megoszlás

Kunsziget közigazgatási területe 1787 ha, ebből 1662 ha külterület és 125 ha belterület. A település áttekintő környezeti térképét a **2. mellékletben** közöljük.

A fontosabb területhasználatok arányát mutatja az alábbi táblázat:

Fontosabb területhasználatok	Terület (ha)	A közigazgatási területhez viszonyított aránya (%)
Külterület	1661,8	93 %
Belterület	125,8	7 %
Lakó és intézményi terület	114,3	6,4 % (A belterület 91,4 % -a)
Zöldterület (belterületen)	10	A belterület 8 % -a
Iparterület (bel- és külterületen)	20	1,1 %
Mezőgazdasági terület	1238,2	69,2 %
Erdős terület	264	14,8 %

forrás: Körzeti Földhivatal

A külterületi területhasználatok részletes ismertetését az alábbi táblázat adja:

Külterületi területhasználat	Terület (ha)	Külterülethez viszonyított arány (%)
szántó	1173	70
gyümölcsös	0,5	-
gyep	57,5	4
erdő	262,5	16
művelés alól kivett terület	168,5	10

forrás: Körzeti Földhivatal

A területhasználati megoszlás jól mutatja azt az országos tendenciát, ami az épített környezetet növeli, elsősorban a természetes élőhelyek (erdő, rét) rovására. Kezdetben - a történelmi hagyományokat folytatva - felerősítve - az erőirtások nyomán szántóként hasznosították a területet; majd a XX. század második felében lett jellemző a kivett területek gyors aránynövekménye, ami a rendszerváltás után még jobban felgyorsult. A településen 1 nagygazdaság és 8 östermelő működik.

Talajtani áttekintés

A térségre a löszös üledéken kialakult csernozjom talajképződmények, és a hidromorf talajok jellemzőek elsődlegesen. A magasabb térszíneken található alföldi mészlepedékes csernozjom a legjobb minőségű a területen (III. termékenységi kategória). A terasz csernozjomokkal ez a két talaj adja Kunsziget jó minőségű szántóinak zömét. A Mosoni-Duna öntésein, réti és öntéstalajok alakultak ki, (IV-V. kategória), melyeket szintén szántóként hasznosítanak. Előfordulnak még láptalajok. Elmondható, hogy a változatos talajminőségű terület (helyenként a kavicsos aljzat megjelenik a talajban, erősen rontva annak minőségét), alkalmas a mezőgazdasági hasznosításra, amit a szántók aránya is jelez.

Úthálózat

A Kunsziget önkormányzatának kezelésében lévő úthálózat hossza 28 km, amelyből 16 km szilárd burkolatú és 12 km egyéb burkolatú, vagy burkolatlan út. Emellett a helyi Közútkezelő Kht. kezelésében van még 4 km főközlekedési út. (A kht. elsőként kezeli a szigetközi, és az ahhoz kapcsolódó települési főutat, helyi érdekelttségéből adódóan.) Ezeket összeadva, Kunsziget területének **teljes úthálózata 32 kilométer**. A belterületi utak teljes hossza burkolt.

Közút	Hossza (km)	A teljes úthálózathoz viszonyított arány
Az önkormányzat kezelésében lévő út	28	87,5 %
Szilárd burkolatú úthálózat	20	62,5 %
Burkolatlan utak	12	37,5 %
Belterületi úthálózat	16	50 %

forrás: Önkormányzati kérdőív

A burkolt utak minősége elfogadhatónak mondható. A település úthálózatának terheltségét növeli a vasút hiánya. A tömegközlekedés helyközi, napi 18 alkalommal érinti a települést. A tranzitútvonalak azonban nem nagy népességű településeket kötnek össze, így nincsenek az elfogadhatónál nagyobb mértékben terhelve. A Győr-Pinnyéd felé vezető nem szilárd burkolatú út a települési közlekedésben jelentős szerepet játszik, tekintve hogy a nagyváros felé igyekvők inkább ezt - a számottevően gyorsabb - megközelítési módot választják mint a 10-es utat. Az út portalanítása, és a - lehetőségekhez mérten - megfelelő kialakítása, a megfelelő források előteremtése esetén burkolása magas prioritást élvező cél.

A településnek hivatalosan 712 méternyi kerékpárútja van, ami az üzemek balesetmentes közlekedését teszi lehetővé. A kerékpárút a településen kívül Szigetköz felé - erdei útként - folytatódik. A közeljövőben Kunsziget kötheti össze a Szigetközi, és a tervezett Lébény-Fertőd- Ausztria kerékpáros útvonalat.

Tájsebek

Rehabilitálandó tájsebek, bányák csak nagyon kis számban fordulnak elő a területen. A településen csak művelésből kivont, nem üzemelő bánya található. A legnagyobb méretű tó a Csiszlói-bányató, amely a

településtől 3 km-re fekszik, s ma horgásztó valamint szabadidő-központként hasznosított. A Nagyföldi-anagygyödör a település belterületén található. Látványtóvá alakítása megoldhatná a tájképi problémát.

Vízgazdálkodás

Felszín alatti vizek

Vízföldtani viszonyok

A település a Mosoni-síkon fekszik teljes területével. Ez a terület a Kisalföld süllyedő medencéjébe épült dunai hordalékkúp D-i lejtője. A felszínen jelenkori folyóvízi iszap van, illetve DK felé haladva löszösödik az iszapos takaró. A mélyebb rétegek 50-200 méteres vastagságban iszapos-homokos-kavicsos, jó víztároló képességű rétegekből állnak. Ezek fekéje is felső pannóniai korú réteg, általában jó vízellátottsággal.

Mivel a terület közel esik a Szigetközhez, annak néhány földtani jellemzője itt is megjelenik: Szigetköz felszínközeli földtanának a legáltalánosabb jellemzője a több száz méter vastag kavicsotakaró. A fekéje adó mélységi kemény takarót Ény-Dk irányú törésvonalak tagolják, melyeket a felszínen a folyók folyásiránya is követ. A fekében még keresztirányú (DNy-ÉK) törések tovább tagolják ezeket. A területen emiatt viszonylag magas a geotermikus gradiens, ezért 80°C hőmérsékletű hévíz nyerhető ki a mélyből.

A terület legfőbb nyersanyaga a kavics.

Talaj-, és rétegvíz

A talajvíz Kunszigetnél változó mélységben található a felszín alatt. (Mélysége helyenként 2,2 másutt 6 méteres.) Kémiai jellege kalcium-hidrogénkarbonátos lágyvíz. A rétegvizeket mélységi kavicsos víztartók tárolják. A rétegvízutak már 50 méteres mélységből is hoznak fel vizet, de nincs pozitív nyomásuk.

Általánosságban elmondható, hogy a vízminőség jó, helyenként magas a mangán- illetve a vastartalom.

Potenciális szennyezőforrások

A talajt és a talajvizet veszélyeztető potenciális szennyezőforrásokból a település közigazgatási területén a következőket találjuk:

Gazdaság neve	Tartott állatok	Számuk (db)	Trágyahasznosítás
Zöldmező MGTSZ	tejelő marha	230 +300 borjú	mélyalmozás 2 havonta
Zöldmező MGTSZ	sertés	250 koca (max. 2740)	szántóföld

forrás: Önkormányzati kérdőív

A településen a táblázatban említett nagy állattartó gazdaságokon kívül háztáji gazdaságban összesen körülbelül 36 darab lovat, 51 szarvasmarhát, 220 sertést és 180 baromfit tartanak. A lovak magas számát egy helyi lókereskedő istállója adja. A fent említett állattartó telepekre lakossági panasz nem érkezett, működésük rendben és engedéllyel folyik. Az itt keletkező szerves trágya éves mennyisége - az ÁNTSZ adatai szerint - 9125 tonna, amit a szántókon használnak fel. A trágya tárolása, kezelése fel nem mért szinten, de szennyeződést okoz. Az ÁNTSZ adatai szerint. Döggút a településen nem üzemel (1975 óta).

A növénytermesztő gazdaságok 1400 hektáros szántóterület művelnek. A termesztett növények a következők: kukorica, tavaszi- őszi árpa, napraforgó, búza, cukorrépa. A műtrágyahasználat mennyiségét a KöFe-nél bejelentik. A település területén használt növényvédőszer raktárban 2,5 tonna veszélyes anyagot tárolnak.

A talajvíz minőségét károsan befolyásoló, nem megfelelően működő közműpótlókról részletes jellemzést a szennyvízzel foglalkozó bekezdésben, az illegális hulladéklerakókról a hulladékgazdálkodás bekezdésben adunk. Maradandó, kármentesítést igénylő talajszennyeződés a közigazgatási területen belül nem található.

Felszín alatti vízhasználat

Ivóvízellátás

A település ivóvízhálózatának működtetését a Pannonvíz Rt. végzi. (Az ivóvízhálózat telepítése lakossági összefogással történt.) Az ivóvízhálózatba bekötött háztartások száma 396 (100%). Az átlagos ivóvíz-felhasználás a településen 170,4 m³/d. Az ivóvíz az öttevényi kistérségi vízműből érkezik Kunszigetre, a vízmű pleisztocén rétegvizet termel ki, kapacitása 1500 m³/d.

Egyéb vízhasználatok

A településen nincs jelentős felszín alatti vízkivétel, a kerti kutak vízfogyasztása nem számottevő, nyilvántartásba nem kerül.

Felszíni vizek

A település közigazgatási határain belül az alábbi vízfelületek találhatóak:

- Nagy-Földi tó 1,6 ha területen pihenőövezetté alakítva
- Csiszlói-tó 3,7 ha területen
- Mosoni-Duna

A településen egy, hatóságilag nem engedélyezett szabadstrand működik. Kiépítése folyamatosan zajlik. Értékes vizes élőhely a település közigazgatási területén a Mosoni-Duna parti sávja.

A Mosoni-Duna vízszállítását közvetlenül a rajkai zsilipen át szabályozzák. A nemzetközi szerződés szerint azonban csak 40 m³/s hozamot köteles biztosítani a szlovák fél, s ennél sokkal többet nem is tudna. Ugyanis a dunacsúnyi duzzasztóból csőturbínák vezetik ki a vizet a Mosoni-Duna felé, s ezek maximális kapacitása 46 m³/sec. Ehhez adódik még Rajkánál a szivárgócsatorna állandó 2m³/sec hozama, amivel összesen egy szerény 48 m³/s maximális hozam biztosítható. A folyó vízminősége II. osztályú, bár a KöFe szakvéleménye szerint már inkább a tűrhető kategóriába esik.

A Duna tavaszi és kora nyári árvize ellen mindenütt jól kiépített gátak védenek. Szigetközben az ártér –a főmeder és a mellékágak felszínét leszámítva is- 28,8 km². Az árteret túlnyomórészt ligeterdők borítják. A folyó vízminősége tartósan II. osztályú, ami azt mutatja, hogy öntisztulása lépést tart a külföldről érkező szennyezőkkel.

Szennyvízkezelés, felszíni vízhasználat

A településen egyesített rendszerű csatornahálózat működik, a szennyvíz hígításának érdekében aminek így a fajlagos mennyisége 85,8 l/fő/d. A csapadékvíz gyűjtése nyílt, felszíni árokban történik. A csapadékcatorna kiépítettsége 30-40 %-os amit indokolt rövid időn belül orvosolni, az elvezető árkok összekötésével, illetve azok kiépítésével. Az elvezetés gravitációs úton zajlik. A szennyvízcsatornára való rákötöttség aránya 70% (287

háztartás). A településen keletkező elvezetett szennyvíz átlagos mennyisége 106,1 m³/d, amiből 80,4 m³/d lakossági, 25,7 m³/d ipari eredetű.

A közműpótló berendezések működéséről, számukról és a szippantott szennyvíz mennyiségéről nem állnak rendelkezésre pontos adatok.

A csatornarendszer a szennyvizet a Mosoni-Duna közelében található szennyvíztisztító telepre vezeti (Alsó-szigetköz és Tésége Szennyvíztisztító Telep). A telep kilenc település szennyvizét fogadja: Mosonszentmiklós, Lébény, Mecsér (1. ág); Öttevény, Kunsziget (2. ág); Győrzámoly, Győrladamér, Dunaszeg, Dunaszentpál (3. ág). A telep üzemeltetője a Pannon-víz Rt..

A kunszigeti szennyvíztisztító-telep fontos paramétereit:

Kapacitás (m³/d)	2 x 1250 m³/d + 15 m³/d szippantott szennyvíz	
Kihasználtság (%)	1998: 34,9 % 1999: 45,7% 2000: 55 % 2001: ?	
Tisztítási fokozat	Mechanikai, és III. fokozat (biológiai, és tápanyageltávolítás)	
A technológia elemei		Hasznos térfogat (m³)
✓ Rács		d = 10 mm
✓ Homok uszadékfogó		20
✓ Anoxikus medence		Levegőztető medence szakaszos üzeme
✓ Aerob medence		2 x 1600
✓ Utőüleptető		2 x 3 x 120
✓ Fertőtlenítő medence		100
✓ Iszapsűrítő (iszaprothasztó nincs)		200
✓ Gépi iszapvíztelenítő		5/ óra
Oxigénbevitel	légbefúvással	48 kg O ₂ /óra / medence
Paraméterek	A beérkező szennyvíz minősége (mg/l)	Az elfolyó szennyvíz minősége (mg/l)
BOI₅	567	18
KOI	1020	67*
Összes N	94	18*
Összes P	16,7	11,8
Lebegőanyag	nem mért	nem mért
Összes só	867	755*
Területi határértékek	VI. kategória, a Duna mosoni-dunai szakasza , egyedi határérték: Na eé: 60 %	
Problémák:- A 12 °C alatti szennyvízhőmérséklet alatt a nitrifikáció csökken ill. leáll. Felmerülő igény az iszap mg-i kihelyezésének agyagi és műszaki feltételeit biztosítani. (Engedélyeztetése folyamatban.) A tisztítómű I-2 medencéje rekonstrukcióra szorul. Az elfolyó szennyvíz KOI, NH ₄ -N, Na paramétereit bírságolják		

forrás: Pannon Víz Rt.

*Határérték túllépés

** A jelenlegi határértéket a felszíni vizek védelméről szóló 203/2001-es kormányrendelet szabja meg, ami 2003. január 1-től lépett életbe. Emiatt szükségessé váltak további fejlesztések.

A szennyvíztisztító-telepen keletkező szennyvíziszapot a mezőgazdaság használja fel 2003-tól. Az iszapot szárítják és deponálják, majd fél évente szállítják el. Az iszap minősége - az elvégzett vizsgálatok szerint -

megfelel a mezőgazdasági felhasználáshoz támasztott követelményeknek. Ennek minőségi engedélyét 3 évente kell frissíteni.

Hulladékgazdálkodás

Kommunális hulladékkezelés

Kunszigeten a kommunális hulladék szervezett gyűjtése és lerakása megoldott. A belterületen található háztartásoknál heti egy alkalommal gyűjtik a hulladékot. A gyűjtőedényeket (380 darab 120 literes) a szolgáltatótól bérlő lakosság. Az általános iskolánál egy 5 m³-es konténer van kihelyezve közterületre, amelyet szükség szerint ürítenek. Két szelektív hulladékgyűjtő sziget működik a településen a papír és üveghulladék újrahasznosítására. Ezekben három-három edény van elhelyezve. A szelektív gyűjtés megszervezését tovább nehezíti a lakosság motivátlansága. A szolgáltató a szelektíven gyűjtött hulladékot ugyanis közös térbe öntve szállítja el, arra hivatkozva hogy a telepen újra szelektálják. Az ilyen felelőtlen szolgáltatói magatartás gyakorlatilag megsemmisíti a lakosoknál addig elért környezettudatos gondolkodás kialakításában eredményeket. Lomtalanítást a településen évente két alkalommal szervez az önkormányzat.

A gyűjtést a Győri Kommunális Szolgáltató Kft. végzi. A keletkező hulladékot Győrbe, a Pápai úti hulladéklerakóba szállítják. A lerakó kapacitása: 3,7 millió m³, várható élettartama 5 év. Műszaki védelemmel nem rendelkezik. A beérkező szelektált hulladékot külön kezelik. A kommunális hulladékot tömörítik, és réteges földtakarással fedik. A lerakó rendelkezik csurgalékvíz elvezető árokkal. A szolgáltató újabb, már teljes körű műszaki védelemmel rendelkező lerakót tervez a Sas-hegyen létesíteni.

Veszélyes hulladékok

A településen keletkező veszélyes hulladékok össz mennyisége 1996-ban 960 kg volt (400 kg folyékony, és 560 kg szilárd); 1997-ben 1,083 tonna volt (600 kg folyékony és 483 kg szilárd); majd 1998-ban 1,047 tonna keletkezett szilárd veszélyes hulladékból. A 2001-ben keletkezett veszélyes hulladékok mennyiségét az alábbi táblázat tartalmazza.

A 2001-ben Kunszigeten keletkezett veszélyes hulladékok mennyiségét mutatja az alábbi táblázat:

v.h. kód	Veszélyes hulladék megnevezése	Mennyisége (t/év)
V13110 00	ÁLLATI ZSÍROK	6,93
V35331 00	ÓN-VEGYÜLETEK	0,26
V52401 00	HULLADÉK LÚGOK, LÚGKEVERÉKEK, LÚGOS PÁCOK (2,1
V54102 00	FÁRADT OLAJOK	2,95
V54102 07	FÁRADT OLAJJAL SZENNYEZETT TEXTILANYAGOK	1,834
V54909 00	KÁTRÁNY	0,31
V54909 07	KÁTRÁNNYAL SZENNYEZETT TEXTILANYAGOK	0,27
V55328 00	ETANOL	0,1
V55338 00	PROPANOL(OK)	0,1
V55339 02	HALOGÉNMENTES OLDÓSZERREL SZENNYEZETT VAS, ACÉL ÉS ÖTVÖZETEIK	0,18
V55402 00	HALOGÉNMENTES SZERVES OLDÓSZER-KÖZEGŰ ISZAPOK	0,12
V55903 00	POLIMERIZÁLT, MEGSZILÁRDULT GYANTAMARADÉKOK	0,58

A 2002-ben keletkezett veszélyes hulladékok mennyisége már meghaladta a 20 tonnát, a kapott előzetes tájékoztatás szerint. Ebből egyértelműen látszik, hogy a Kunszigeten keletkező veszélyes hulladékok mennyisége gyors ütemben növekszik. A hulladékok kezelése és ártalmatlanítása ugyan megoldott, de ez – tekintetbe véve a keletkező veszélyes hulladékok összetételét- többnyire égetést jelent. A hulladékok kezelése terén kedvezőbb volna más, környezetkímélőbb technológiákat keresni a hulladékok kezelésére, vagy esetleges újrahasznosítására. Ehhez segítséget, illetve tájékoztatást a **4. mellékletben** adunk.

A veszélyes hulladékok kibocsátói a településen működő 2 ipari üzem és a mezőgazdasági Termelő Szövetkezet. Az üzemek veszélyes hulladék kibocsátása a termelés felfutásával növekszik, míg a Tsz-é bizonyos határok állandónak tekinthető.

Hulladékkezeléssel kapcsolatos problémák

A település közigazgatási területén található legnagyobb illegális hulladéklerakó a Csiszlói szeméttelép, ahol mintegy 1000 m³ szemetet raktak le. A szennyezett terület kb. 10.000 m² (1 ha), helyrajzi száma 0197/5. A lerakott hulladék igen vegyes, a lom ugyanúgy megtalálható, mint a kommunális és az inert hulladékok. Az önkormányzat részéről már volt kezdeményezés a telep felszámolására. A helyzet kissé eldurvult, jelenleg már a szemétteléphez vezető bekötőút mentén is raknak le szemetet az önkormányzati felszólításokat figyelmen kívül hagyva. További illegális hulladéklerakó-helyek a mezővédő erdősávokban vannak.

Levegőminőség

A 4/2002-es - a légszennyezettségi zónák kijelöléséről szóló - KvVM rendelet szerint Kunsziget község területe a 2. légszennyezettségi zónába esik. Az ehhez kapcsolódó 14/2001-es KöM-EüM-FVM együttes rendelet szerint így a NO₂, és a szilárd por, (korom) átlagos koncentrációja a térségben (50, illetve 20 %-nál nem jobban) meghaladja a 40 µg/m³-es határértéket.

A NO₂ elsődleges kibocsátója a fűtés és a közlekedés, az ezekből származó hatások csökkentési lehetőségeit alább részletezzük.

A koromterhelés a dízel üzemű gépjárművekből, és a korszerűtlen tüzelési technikákból származik; míg a porszennyezés a burkolatlan utakról, és a túlságosan nagy összefüggő művelt szántóterületek deflációjából származik. Ezek csökkentésére a fűtőkorszerűsítés, és a teherforgalom korlátozása; valamint a burkolt utak arányának növelése, és a szántóterületek nagyobb mértékű felosztása, illetve védőerdő sávval való ellátása ad módot.

A benzol éves koncentrációja az alsó és a felső észlelési küszöb között ingadozik.

Az SO₂, és a CO koncentrációja nem éri el a rendelet szerint megállapított határértéket.

A község közigazgatási területén belül három légszennyező üzem szerepel a Környezetvédelmi Felügyelőség nyilvántartásában. A Federal Mogul Bt. gumiipari fröccsöntéssel foglalkozik, folyamatosan növekvő termeléssel. A pontforrások száma jelenleg 14, de további üzemegységek építése jelenleg is folyik. A Sick Kft. forrasztmányokkal foglalkozik. A Tsz. kibocsátását az olajfűtésű kazánok adják.

Telephely/vállalat neve	Pontfor-rások száma	A nyilvántartásban szereplő légszennyező anyagok	Határérték túllépés 1996-2000 között	
			Éves túllépés (kg/év)	
			SO ₂	szilárd nem toxikus por
Federal Mogul Sealing Systems Hungaria Bt.	14	CO, NO _x , szilárd nem toxikus por, oktán, etil-alkohol, paraffinok /C11-C13 nyomokban/	-	
Sick Fejlesztő, Termelő és Keresk. Kft.	5 (1999-től)	CO, NO _x , ólomvegyületek /mint PB/, ón-vegyületek /mint SN/, etil-alkohol, izopropil-alkohol, etilén-oxid, etil-amin, epiklorhidrin, fenol	-	
Zöld Mező MGTSz Kunsziget központi major	8	SO ₂ , CO, NO _x , szilárd nem toxikus por, korom	1304.018 (1996) 778.510 (1997) 700.768 (1998) 417.722 (1999) 198.128 (2000)	786.639 (1996) 677.379 (1997) 509.954 (1998) 358.607 (1999) 213.752 (2000)

forrás: KöFe

A település 1996 és 2000 közötti éves légszennyező anyag kibocsátásait az alábbi táblázat foglalja össze:

Szennyezőanyag	Összes kibocsátás a településen				
	(kg/év)				
	1996	1997	1998	1999	2000
Kén-dioxid	2841.606	2513.092	2589.704	2024.703	1356.856
Szén-monoxid	1314.739	1308.020	1398.010	1447.234	931.542
Nitrogén-oxidok (mint NO ₂)	598.472	879.875	832.911	911.711	281.075
Szilárd nem toxikus por	1386.933	1543.539	1467.470	1254.063	880.980
Ólomvegyületek /mint PB/	0,000	0.390	0.624	0.864	0.754
Ón-vegyületek /mint SN/	0,000	5.856	8.320	11.520	17.719
Korom	336.452	118.340	99.980	91.608	76.672
Etil-alkohol	0,000	48.800	99.840	161.280	241.280
Izopropil-alkohol	0,000	48.800	480.640	449.280	991.280
Etilén-oxid	0,000	0.586	1.040	11.520	8.294
Etil-amin	0,000	0.586	1.040	11.520	8.294
Oktán	n.a.	0,000	58.781	61.875	53.688
Paraffinok /C11-C13/	n.a.	0,000	0,000	0,000	0,000
Epiklorhidrin	n.a.	n.a.	n.a.	0,000	2.200
Fenol	n.a.	n.a.	n.a.	0,000	2.200

forrás: KöFe

A Federal-Mogul S.S.H.T. Bt. ipari üzeme kellemetlen szagforrás. A cég az elérhető technológiák (kondenzációs leválasztó, ventilátor és táskás szűrő) beépítésével biztosítja a határérték alatti kibocsátást. (A Sick Kft. is

hasonló technológiákat alkalmaz, csak a központi ventilátorhoz itt harmonikaszűrőt kapcsolnak.) A Zöld Mező MGTSZ Kunsziget Központi Major 1996-2000 között minden évben túllépte éves szinten a szilárd nem toxikus porra és kén-dioxidra vonatkozó levegőszennyezési határértéket. Ezután a 21/2001-es Kormányrendelet hatályba lépésével, az említett paraméterek határértékei megemelkedtek, és nem bírságozzák a 8 db egyenként 60-80 kW-os fűtőolajjal üzemelő kazánt.

A közlekedésből származó levegőszennyezés nem jelentős. A mezőgazdasági munkák során keletkező porterhelés csökkentésére a külterületi burkolatlan utak arányának csökkentése, valamint ezek és a szántóterületek szegélyének védőfásítása ad módot.

A településen a lakosok 60 %-a gázfűtést, 40 %-a pedig fa vagy széntüzelést használ. A gázellátó hálózathoz csatlakozott háztarások száma 220. A fűtési módok arányának további javulását, kedvezményes banki hitelkonstrukciók kialakításával, illetve céltámogatásokkal lehetne elérni. További emissziócsökkentést napkollektorok építésével lehetne elérni, amihez a település önkormányzata céltámogatásokat, vagy kedvezményes hiteleket, de legalábbis a pályázati lehetőségek ismertetését nyújthatja.

Kiterjedtebb parlagfelületek nincsenek a település területén.

Energiagazdálkodás

Az elektromos energia szolgáltatója a településen az ÉDÁSZ Rt, a lakossági és intézményi elektromos energia- és gázfelhasználásról nem áll rendelkezésünkre információ. Energia-korszerűsítési program volt a településen.

Az alábbi táblázat tartalmazza Kunsziget energetikai fogyasztását 2001-ben.

Felhasználó	Villamos energia		Gáz	
	(KWh/év)	bekötések	(m ³ /év)	bekötések
Lakosság	1.477.000*	415*	423.000*	221*
Intézmény	12.048**	6**	32.832**	6**
Közterületek	12.846**	-	-	-

*KSH adatok

**önkormányzati adatok

A településen felmerült annak a lehetősége, hogy megújuló erőforrásból elektromos energiát termeljenek. Jelenleg a beruházás engedélyezése folyamatban van, az önkormányzat az (I-Quadrat és a Thomson Hungária Kft. által) elvégzett mérések alapján kijelölte a beépítendő területet. A terület egy része a tájvédelmi körzetre esik. A parkot 17 malommal építenék, és a településnek az országos hálózatról nyert villamos árammal fizetne a szolgáltató, a területért cserébe. (A szélenergia-parkot is az országos hálózatba kapcsolják be.)

A Zöldmező Mgtsz állattartó telepére terv készült biogázvezető-rendszer létesítéséhez. Ez a beruházás hosszútávú megtakarítással és jelentős helyi környezetkímélő hatással járna. (Főként, hogy a Tsz-nél olajtüzelésű kazánokkal fűtenek, amit helyettesíteni lehetne a környezetbarát gázfűtéssel.)

További alternatív energiatermelési lehetőség például a napkollektorok kiépítése, elsőként az önkormányzat épületein. Ez inspirálhatja később hasonló átalakításokra a helyi lakosságot is.

Zaj- és rezgésvédelem

Rendszeres zajterhelést okozó hangforrás a településen nem található. A Kék-Duna Vendéglő működése alkalmanként zajterheléssel jár.

A zajterhelés nem haladja meg a határértékeket. A településnek nincs vasúti közlekedése. Az üzemek zajkibocsátása elenyésző.

Települési zöldfelületek és természeti környezet

A településen található zöldfelületek teljes területe 10 ha. A köztéri bútorok és a növényzet állapota és gondozottsága közepes. A jelentősebb zöldfelületek a következők:

- Közpark (1000 m²)
- Emlékpark (1500 m²)

Természetvédelmi szempontból fontosabb területek a 2,2 ha területű Nagy-Földi bányató és a Mosoni-Duna parti erdők. A településtől északra a hullámtéren található tölgy-kőris-szil ligeterdő (*Scillo-vindobonensis Ulmetum*), az Öregerdő a Szigetközi Tájvédelmi Körzet része. Az ártéri erdők alján tavasszal tömegesen virágzik a társulás névadó faja, a védett Duna-völgyi csillagvirág (*Scilla vindobonensis*).

ÉRTÉKELÉS

1. Általános

Kunsziget regionális helyzetében meghatározó Győr - mint agglomeráció - , valamint a Szigetköz mint régió szerepe. A településen hangsúlyozottan van jelen a környezettudatosság úgy a nevelés, mint a hivatalos szervek részéről. Az óvodai nevelés során, tapasztalatszerző kirándulásokkal, érzelmi pedagógiával hatnak a gyermekek környezettudatos személyiségfejlődése irányába. Kunsziget a Magyarországért Alapítvány Helyezettje.

2. Területhasználat

Fontos a szántóként hasznosított területek megfelelő kezelése, illetve az öntözőutak karbantartása.

Bár a település erdőterületei az utóbbi 40 évben nem csökkentek, Kunsziget erdőszült területének eloszlását meg kell vizsgálni:

- elsőként, hogy hol van szükség mezővédő erdősávokra;
- mely erdők bővítésére lenne szükség zavartalan élőhelyek kialakításához;
- mely szántóterületeken olyan gyenge a talaj minősége, vagy alacsony a vízellátottsága, hogy nem (vagy csak kevéssé) éri meg művelni;
- mennyire lenne gazdaságos a területen egy faterületi, erdőgazdálkodás-fejlesztési beruházás;
- egyéb erdőtelepítési tényezők.

3. Vízgazdálkodás

A belterületi állattartó telepeket külterületre költöztetni nem feltétlenül szükséges, de célszerű. A műtrágyahasználatról fontos volna nyilvántartást vezetni az östermelő gazdaságoknak is, legalább éves szinten. A közműpótlók elszennyezik a jó minőségű talajvizet, ezért a rákötöttséget teljessé kell tenni a településen.

4. Hulladékkezelés

A hulladékgazdálkodás szempontjából a szelektálást kellene teljesen elterjeszteni a településen. Ezen kívül fontos volna az illegális hulladéklerakókat véglegesen felszámolni, és rekultiválni.

5. Levegőtisztaság

Az üzemek környezetterhelése szagterhelésként jelentkezik, az egészségre káros szennyező anyagok csak analízisre alkalmatlan mennyiségben kerülnek ki a levegőbe. A diffúz légszennyezés jelenleg nem számottevő.

A település közlekedési eredetű légszennyezettsége számottevő. A forgalom mennyisége azonban még nem teszi indokolttá egy elkerülő út építését, költsége pedig meghaladják az elérhető támogatások összegét.

6. Energetika

Az energiafogyasztás viszonylag racionalizált keretek közt folyik. A lakosság figyelmét fontos volna felhívni az energiatakarékos életmód (modern izzók, vízhasználat, fűtési-hőszigetelési modernizáció...) előnyeire köztájékoztatással; mint például szórólapozás, rendezvények. Potenciális környezetbarát lehetőségeket rejt magában az alternatív energiaforrások (pl: szél) felhasználása.

7. Zajvédelem

A településnek nincs számottevő zajterhelése. A kérdéssel egyelőre nem indokolt foglalkozni.

8. Zöldfelületek

A település zöldfelületei gondozottak. Ennek feltételeit továbbra is biztosítani kell. A további zöldfelületek kialakítását a Településrendezési Tervben leírtaknak megfelelően kell elvégezni. A belterületen található anyagödör látványtáv alakítását be kell fejezni.

KUNSZIGET KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

II. RÉSZ: PROGRAMOK

Tartalomjegyzék

1. Levegőtisztaság-védelem.....	20
Közlekedésfejlesztés	20
1.1.1. Burkolatfelújítás	20
1.1.2. Kerékpárút-hálózat bővítése	23
1.1.3. Mezőgazdasági utak korszerűsítése, bevonása a hálózatba	25
A lakossági gázbekötések arányának növelése.....	27
Mezővédő erdősávok létesítése.....	29
2. A talaj, a felszín alatti és a felszíni vizek védelme.....	31
Környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése	31
Irányelvek kidolgozása a mezőgazdasági műtrágya- és növényvédőszer-használat szabályozására.....	34
A csapadékvíz-elvezető rendszer felülvizsgálata és kialakítása	37
Tájsebek, felhagyott bányák, anyagnyerő helyek rehabilitációja	40
A szennyvízcsatorna-hálózatra csatlakozó háztartások számának növelése	41
3. Hulladékgazdálkodás.....	44
Hulladékgazdálkodási tervek készítése	44
Szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása	45
Bio (szerves) hulladék komposztáló telep létrehozása.....	47
Az illegális hulladéklerakó megszüntetése, valamint az illegális hulladéklerakás csökkentése, a területek rekultiválása	49
4. A lakosság tájékoztatása	52
5. Épített környezet, zöldterület-gazdálkodás	54
Zöldhálózati rendszer kialakítása.....	54
A vízfolyások, mély fekvésű vizes területek rehabilitációja	56
Települési „zöldkapu” kialakítása.....	57
Mezővédő erdősávok telepítése	58
A műemlék jellegű épületek, létesítmények állagmegóvása, felújítása	58
6. Energiagazdálkodás	60
Lakossági tájékoztatás az energiatakarékossági lehetőségekről.....	60
7. A természeti környezet megőrzése	62
Természeti érték leltár létrehozása.....	62
Védőzóna kialakítása a védett és védelemre érdemes területek körül	65
Az egyedi tájértékek kataszterének elkészítése	65
A természetvédelmi oltalom alatt álló területek kezelési terveinek készítése.....	67
8. Környezettudatos nevelés	68
9. A hiányzó helyi rendelkezések és szabályzatok megalkotása (jogalkotás)	69

Levegőtisztaság-védelem

Közlekedésfejlesztés

A közlekedésből származó környezeti terhelések (elsősorban zaj- és levegőszennyezés) alapvetően az alábbi módokon csökkenthetők:

0. átmenő forgalom korlátozása
0. közlekedés minőségének javítása
0. közlekedés mennyiségének csökkentése

Kunszigeten nem kiemelkedő az átmenő forgalom, így nem okoz jelentős környezeti terhelést.

Helyzetfeltárás: rendezési terv, szabályozási terv, közlekedési felülvizsgálat, forgalmi vizsgálat, baleseti helyzetelemzés, zaj és levegőszennyezés mérés

Eszközök:

0. átmenő forgalom korlátozása (fizikai, adminisztratív korlátozás), forgalomcsillapítás, sebességkorlátozás, elkerülő / tehermentesítő út építése
0. átkelési szakasz rendezése, burkolat felújítás (települési utak burkolása), zajvédelem, járdaépítés (gyalogátkelőhelyek), kerékpárút építés, csomópont átépítés, forgalomcsillapított övezetek, növénytelepítés, mezőgazdasági utak rendbetétele
0. más közlekedési módok előtérbe helyezése (feltételeinek javítása):
autóbuszos közlekedés: tömegközlekedés felülvizsgálata (autóbusz megállók felújítása, viszonylatok)
vasúti közlekedés: Kunszigeten nincs jelen.

A felsorolt lehetőségekből Kunszigeten az alábbiakat javasoljuk megvalósítani a környezet állapotának javítása érdekében:

Burkolatfelújítás

Cél

A BURKOLATFELÚJÍTÁS CÉLJA A MEGNÖVEKEDETT KÖZÚTI SZÁLLÍTÁSI TERHELÉS MIATT BEKÖVETKEZETT BURKOLATROMLÁS MEGAKADÁLYOZÁSA, A NYOMVÁLYÚSODÁS KIJAVÍTÁSA, A MEGLÉVŐ KÖZÚTHÁLÓZAT MINŐSÉGÉNEK FENNTARTÁSA. A BURKOLAT MINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSÁVAL JAVUL A FORGALOM MINŐSÉGE, BIZTONSÁGA ÉS CSÖKKENNEK A FORGALOM OKOZTA ZAJ-LEVEGŐSZENNYEZÉSBŐL EREDŐ KÖRNYEZETI TERHEK.

Leírás

Az országos közúthálózat útfenntartási munkáinak ütemezését, rangsorolását az országosan működő PMS rendszerrel (Pavement Management System) végzik. A megyei közútkezelő éves fenntartási, burkolatfelújítási tervet készíti a PMS rendszer támogatásával, figyelve a rendelkezésre álló forrásokat és a folyamatosan figyelt

burkolati állapotot. Az így elkészített tervet az UKIG hagyja jóvá és megbízza a közútkezelőt a munkálatok végrehajtásának bonyolítására.

Önkormányzati utak esetében hasonló a módszer. Fel kell mérni a meglévő utak állapotát, majd a tervezett burkolási, burkolatfelújítási munkákat ki kell dolgozni engedélyezési/ kiviteli terv szinten, részletes műszaki paraméterekkel, méret-, mennyiség- és költségszámításokkal. Saját források ritkán állnak teljes mértékben rendelkezésre, így a szükséges feltételek és engedélyek meglétét bizonyítva a kiviteli terv benyújtásával pályázni lehet a különböző állami, regionális pénzforrásokhoz. Kedvező elbírálás esetén a kivitelezési munkák elvégzését pályázat útján ki lehet adni vállalkozónak és meg lehet kezdeni az építést. Az építés végét szakhatósági bejárás, műszaki átadás-átvétel és engedélyezés jelenti.

A munka nagysága miatt lehetséges egy térbeli és időbeli szakaszolás.

Operatív lépések

- Az utak állapotának felmérése
- Engedélyezési / kiviteli tervek elkészítése
- Pénzügyi források előteremtése (amennyiben saját forrásokból a kivitelezés nem finanszírozható)
- Építési munkák megpályáztatása, az építés vállalatba adása, építés

Monitoring

Indikátor:

- A felmérés elkészül, akcióterv van a felújítások sorrendjére
- A kiviteli tervek elkészülnek, az építési-szakhatósági engedélyek, hozzájárulások megvannak
- Pályázat benyújtásra került és kedvező elbírálásban részesült
- A kiválasztott kivitelező végrehajtotta az építési feladatokat, a szakasz elkészült és megtörtént a műszaki átadás-átvétel

Szervezet

A megvalósításért felelős szervezet az önkormányzat.

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Felmérés												
Engedélyezési / kiviteli terv												
Pályázás												
Építés												
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,5-1		10-50									
Forráslehetőség:	minisztériumi források, régiós pályázatok											
Önerő (%):	A tervezett költségek függvényében kap támogatást**											

* Az utak burkolására / burkolatfelújítására vonatkozó kiviteli tervek a tervezendő útszakasz hosszától függenek. A táblázat egy-egy ilyen terv elkészítésére és a terv alapján végrehajtásra kerülő konkrét utca vagy utcák építésére vonatkozó paramétereket mutatja egy településen.

** Mivel napjainkban szinte minden pályázat csak a maximálisan megpályázható összeget tartalmazza, ezért nem kalkulálható biztonsággal az önerő.

Engedélyezési / kiviteli terv			
Előkészítés			
Pályázás			
Építés			
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	1-5*		1-10 műtárgyak nélkül, ezekkel több tízmilliós
Forráslehetőség:	Phare program (a kerékpárút építés csak település-rehabilitációt célzó programmal közösen pályázható), minisztériumi források, régiós pályázatok		

* Önálló kerékpárutak engedélyezési / kiviteli terveinek tekintetében közel 1 millió Forintos tervezési díjjal lehet számolni km-enként (ez a feladat összetettségétől függően változhat). A létesítendő kerékpárút hosszától függően így közelítőleg ki lehet számolni a tervezetésre vonatkozó forrásigényeket minden település esetében. Egyszerűbb intézkedések (kerékpártároló építése, tájékoztató táblák kihelyezése, információs pontok felállítása) forrásigénye töredéke a megjelöltnek, és ezeket a település önerőből is képes megfinanszírozni.

Mezőgazdasági utak korszerűsítése, bevonása a hálózatba

Cél

A mezőgazdasági termelés és áruszállítás közlekedési feltételeinek javítása megfelelő vízelvezetésű burkolt utakkal. E cél elérésével csökken a település burkolt útjaira jutó terhelés, kisebb lesz a zaj- és levegőszennyezés.

Leírás

A feladat szereplői a települési önkormányzat valamint az utak korszerűsítésében érdekelt mezőgazdasági, ipari termelőegység. A kiválasztott útra vonatkozó terveket ki kell dolgozni engedélyezési/ kiviteli terv szinten, részletes műszaki paraméterekkel, méret-, mennyiség- és költség számításokkal. Ki kell dolgozni a pontos pénzügyi konstrukciót a kivitelezésre, és biztosítani kell a területet az építés céljára (esetleges kisajátításokra szükség lehet). Saját források ritkán állnak teljes mértékben rendelkezésre, így a szükséges feltételek és engedélyek meglétét bizonyítva a kiviteli terv benyújtásával pályázni lehet a különböző állami, regionális pénzforrásokhoz. Kedvező elbírálás esetén a kivitelezési munkák elvégzését pályázat útján ki lehet adni vállalkozónak és meg lehet kezdeni az építést. Az építés végét szakhatósági bejárás, műszaki átadás-átvétel és engedélyezés jelenti.

Operatív lépések

- Az úthálózatba bevonni kívánt / felújításra váró (burkolandó) mezőgazdasági út kiválasztása
- Engedélyezési / kiviteli tervek elkészítése
- A munkák pénzügyi-műszaki előkészítése, területbiztosítás
- Pénzügyi források előteremtése (amennyiben saját forrásokból a kivitelezés nem finanszírozható)
- Építési munkák megpályáztatása, az építés vállalatba adása, építés

Monitoring

Indikátor:

- A kiválasztás megtörténik, műszaki és pénzügyi alternatívák vannak
- A kiválasztott változat kiviteli tervei elkészülnek, az építési-szakhatósági engedélyek, hozzájárulások megvannak
- A területviszonyok rendezettek, a munkák megalapozó pénzügyi számításai rendelkezésre állnak
- Pályázat benyújtásra került és kedvező elbírálásban részesült
- A kiválasztott kivitelező végrehajtotta az építési feladatokat, a szakasz elkészült és megtörtént a műszaki átadás-átvétel

Szervezet

A megvalósításért felelős szervezet az önkormányzat. A munkába be kell vonni a Zöldmező Mgtsz gazdálkodó szervezetet. A munkát alvállalkozók végzik.

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Kiválasztás												
Engedélyezési / kiviteli terv												
Előkészítés												
Pályázás												
Építés												
A megvalósítás forrásigénye (Mft):	1-3				néhány milliótól a több tízmillióig, a feladatoktól függően							
Forráslehetőség:	minisztériumi források, régiós pályázatok											
Önerő (%):	10-30%											

A lakossági gázbekötések arányának növelése

Cél

A FŰTÉSBŐL SZÁRMAZÓ LEVEGŐSZENNYEZÉS MÉRTEKÉNEK CSÖKKENTÉSE, A LAKOSSÁGI VEGYES TÜZELÉS ARÁNYÁNAK MINIMÁLISRA CSÖKKENTÉSE. A LAKOSSÁGI GÁZBEKÖTÖTTSÉG ARÁNYA 2006-RA ÉRJE EL A 98 %-OT, A JELENLEGI 60 %-OSSAL SZEMBEN.

Leírás

AZ EGYEDI GÁZBEKÖTÉSEK LEGFŐBB AKADÁLYA A FORRÁSHIÁNY ILLETVE A LAKOSSÁG MOTIVÁLTSÁGÁNAK HIÁNYA. A LAKOSSÁGI GÁZBEKÖTÉSEK ÖSZTÖNZÉSE ÉRDEKÉBEN EGY KEDVEZŐ BANKI HITELKONSTRUKCIÓRA ÉS EGY ENGEDMÉNYEZÉSI SZERZŐDÉSRE VAN SZÜKSÉG A GÁZMŰ TÁRSULAT ÉS A LAKOSSÁG KÖZÖTT, AMELYEK SEGÍTSÉGÉVEL A HÁZTARTÁSOK TÖBB ÉV ALATT TÖRLESZTIK A BEKÖTÉS BANK ÁLTAL FEDEZETT KÖLTSÉGEIT.

Operatív lépések

0. Lakossági igény (érdeklődés egy ilyen jellegű rendszer iránt) felmérése.
0. Kedvező konstrukciót kínáló bank kiválasztása, részletek egyeztetése.
0. Gázbekötések kivitelezése

Indikátorok

3. adatbázis a lakossági igényekről
3. engedményezési szerződés feltételei és körülményei ismertek; szerződés megkötése
3. gázhálózatra való rákötöttség aránya

Szervezet

A megvalósítást irányító szervezet az önkormányzat, felelős a szolgáltatást nyújtó bank és a gázmű társulat.

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés		
	1. év	2. év	3. év

	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
0. Lakossági igény felmérése	■											
0. Kedvező konstrukciót kínáló bank kiválasztása			■									
0. Gázrákötések kivitelezése						■		■				
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,5-0,7				Nem kalkulálható, az igényektől függ							
Forráslehetőség:												
Önerő (%):												

3. Tervezés			
4. Kivitelezés	Folyamatos		
A megvalósítás forrásigénye (Mft):	1-10 (feladattól függően)	néhány milliótól a több tízmillióig, a feladatoktól függően	
Forráslehetőség:	minisztériumi célirányzatok, régiós pályázatok, FVM		

* A nevezett összegek átlagosan egy település programjának megvalósítását irányozzák elő, amennyiben a társulás összefog, úgy a költségek is módosulhatnak.

A talaj, a felszín alatti és a felszíni vizek védelme

Környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése

Cél

MEZŐGAZDASÁGI EREDETŰ KÖRNYEZETI TERHELÉS CSÖKKENTÉSE. (KUNSZIGET A FELSZÍN ALATTI VIZEK VÉDELMÉRŐL SZÓLÓ 33/2000-RES KORMÁNYRENDELET SZERINT „B” AZAZ ÉRZÉKENY TERÜLETEN, A 49/2000-RES KORMÁNYRENDELET ALAPJÁN NITRÁTÉRZÉKENY TERÜLETEN, A 2/2002 KÖM-FVM RENDELET ALAPJÁN PEDIG TERVEZETT ÉRZÉKENY TERMÉSZETI TERÜLETEN FEKSZIK.)

LEÍRÁS

A JELENLEGI GYAKORLAT SZERINT FOLYTATOTT MEZŐGAZDASÁGI MŰVELÉSI MÓDOK JELENTŐSEN TERHELIK A TALAJT ÉS A TALAJVIZET, EZ ORSZÁGOSAN JELLEMZŐ TENDENCIA. SZÁMOS A HELYZETFELTÁRÁS SORÁN EMLÍTETT KÖRNYEZETI ELEMÉKET KÍMÉLŐ MŰVELÉSI MÓD ISMERT MIND A HAZAI, MIND A NEMZETKÖZI GYAKORLATBÓL. AZ EMLÍTETT GYAKORLATOKAT A GAZDÁKKAL ISMERTETVE A MEZŐGAZDASÁG OKOZTA KÖRNYEZETI TERHELÉS CSÖKKENTHETŐ.

OPERATÍV LÉPÉSEK

0. A mezőgazdasági művelési módok felmérése a közigazgatási területen
-

-
1. Az alkalmazott művelési módokat kiváltó, környezetkímélő művelési módokat bemutató tanulmány készítése
 0. A környezetkímélő művelési módok bemutatása a helyi gazdáknak. Ehhez oktató CD készítése, aminek rendszeres (kétévenkénti) frissítését is végezni kell
 0. A gazdáknak évente egyszeri tájékoztatás (lehetőleg a téli hónapokban) az újonnan megismert környezetkímélő mezőgazdasági művelési módokról, illetve lehetőség biztosítása az egymás közötti tapasztalatcserére

Monitoring

Indikátorok:

0. A felmérés elkészül
0. A tanulmány elkészül
0. A környezetkímélő mezőgazdasági módokat alkalmazó gazdák aránya
0. Az évenkénti tájékoztatón megjelent gazdák aránya

Az önkormányzat végzi a program monitorozását és a munkák menetéről félévente jelentést készít.

Szervezet

A program koordinátora és felelőse az önkormányzat.

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés												
	1. év				2. év				3. év				
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	
0. Művelési módok felmérése	■	■	■										
0. Tanulmány készítése				■	■								
0. Művelési módok bemutatása a helyi gazdáknak						■	■						
0. Tájékoztatás, oktatás a gazdáknak								■					
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,3-0,8			0,4-0,8		0,4-0,6		0,4-0,6					
Forráslehetőség:	Régiós pályázatok												

Irányelvek kidolgozása a mezőgazdasági műtrágya- és növényvédőszer-használat szabályozására

Cél

**A FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEKET ÉRINTŐ
DIFFÚZ SZENNYEZÉSEK VISSZASZORÍTÁSA, A
VÍZMINŐSÉGI PARAMÉTEREK JAVÍTÁSA. (A
49/2000-RES KORMÁNYRENDELET ALAPJÁN
KUNSZIGET NITRÁTÉRZÉKENY TERÜLETEN
FEKSZIK.)**

Leírás

**A DIFFÚZ SZENNYEZÉSEK LEGFONTOSABB
FORRÁSA A MEZŐGAZDASÁG. A VÍZTEREKET ÉRŐ
DIFFÚZ SZENNYEZÉSEK MÉRTÉKE NEM ISMERT
PONTOSAN, DE ÁLTALÁBAN MINDEN
MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETRE JELLEMZŐ. A
MEZŐGAZDASÁGI EREDETŰ DIFFÚZ
SZENNYEZÉSEK VISSZASZORÍTÁSA ÉRDEKÉBEN A
FÖLDMŰVELÉSBEN HASZNÁLT NÖVÉNYVÉDŐ
SZEREK ÉS MŰTRÁGYÁK FELHASZNÁLÁSÁRA
CÉLSZERŰ IRÁNYELVEKET KIDOLGOZNI. ÉHHEZ
SZÜKSÉG VAN A MŰVELT TERÜLETEK
TALAJADOTTSÁGAINAK PONTOS ISMERETÉRE,
AMIHEZ AZ INFORMÁCIÓ LEGFŐBB FORRÁSA A
NÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TALAJVÉDELMI
ÁLLOMÁS. EZZEL EGYÜTT FEL KELL MÉRNI A
GAZDÁLKODÓK VEGYSZER- ÉS
MŰTRÁGYAFELHASZNÁLÁSI IGÉNYEIT ÉS**

**LEHETŐSÉGEIT, AMIBEN A FALUGAZDÁSZOK
KÖZREMŰKÖDÉSE JELENTŐS SEGÍTSÉG LEHET.
AZ ÖSSZEGYŰJTÖTT INFORMÁCIÓK ALAPJÁN
KIDOLGOZHATÓAK A TALAJADOTTSÁGOKNAK
LEGINKÁBB MEGFELELŐ VEGYSZER- ÉS
MŰTRÁGYAHASZNÁLATOKRA VONATKOZÓ
IRÁNYELVEK. AZ ÍGY KIALAKÍTOTT IRÁNYELVEK
ÖNKORMÁNYZATI HATÁROZATOK, RENDELETEK
FORMÁJÁBAN FOGANATOSÍTHATÓK.**

Operatív lépések

0. talajérzékenység vizsgálatok eredményeinek beszerzése, a kemizáció és műtrágyahasználat lehetőségeinek értékelése
0. termelői gyakorlatok és igények felmérése
0. Önkormányzati szintű felhasználói irányelvek kidolgozása

Monitoring

Indikátorok:

0. Adatbázis a művelt földterületek talajadottságairól
0. Információbázis nagysága a termelői gyakorlatokról és igényekről
0. Térségi irányelvek a termelők részére

Szervezet

A program koordinációját az önkormányzat végzi, a megvalósításba célszerű bevonni a falugazdászokat, illetve a helyi agronómusokat.

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
3. Talajadottságok értékelése	■	■	■	■								
3. Termelői gyakorlatok és igények felmérése			■	■	■	■	■					
3. Irányelvek kidolgozása						■	■	■	■	■	■	
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,2-0,5		0,3-0,7			0,2-0,5						
Forráslehetőség:	Zöld forrás											

A csapadékvíz-elvezető rendszer felülvizsgálata és kialakítása

Cél

A KÖZSÉG CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETŐ ÁRKAINAK, CSATORNÁINAK ÁLLAPOTFELVÉTELE, A BELVÍZELVEZETŐ RENDSZER FELÜLVIZSGÁLATA, A VIZSGÁLAT EREDMÉNYEINEK KIÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK A RENDSZER REHABILITÁCIÓJÁRA, ÚJ ELEMEL KIALAKÍTÁSÁRA.

Leírás

A TELEPÜLÉS A SZIGETKÖZI VÍZRENDSZER RÉSZE, MÉLY FEKVÉSŰ TERÜLET, CSATORNÁKKAL VISZONYLAG SŰRŰN ÁTSZÓTT. A TÉRSÉGBEN AZ ELMŰLT ÉVTIZEDEKBEN A BELVÍZELVEZETŐ CSATORNÁK EGY RÉSZÉT BETEMETTÉK, A MEGLÉVŐK NAGY HÁNYADÁNAK KARBANTARTÁSA ELMARADT. A TERÜLETEN KEVÉS AZ ÖNTÖZÉSRE IS ALKALMAS CSATORNA, VALAMINT A MEGLÉVŐK VÍZUTÁNPÓTLÁSA NEM KIELÉGÍTŐ. A TELEPÜLÉS BELTERÜLETI CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETÉSE 30 %-OS KIÉPÍTETTSÉGŰ. A PROBLÉMA MEGOLDÁSA A MEGLÉVŐ CSAPADÉK- ÉS BELVÍZELVEZETŐ RENDSZER ÁLLAPOTFELVÉTELE, A SZÜKSÉGES REHABILITÁCIÓ ELVÉGZÉSE, VALAMINT ÚJ RENDSZERELEMEK (KOMPLEX, A TÁROZÁST, AZ ÖNTÖZÉST IS SZOLGÁLÓ) KIÉPÍTÉSE LEHET. EHHÉZ MINDENKÉPPEN SZÜKSÉGES AZ

ÖNKORMÁNYZAT, A HELYI GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK, A TERÜLETI HATÓSÁGOK (VIZIG, KÖFE, FHNP), VALAMINT AZ FVM EGYÜTTMŰKÖDÉSE.

Operatív lépések

1. A meglévő csatornák állapotfelvele
2. Az eredmények kiértékelése
3. Tervezés
4. Kivitelezés

Monitoring

1. Az állapotfelvelet elkészül
2. A terv elkészül
3. A kivitelezés megindul

Felelősök: Önkormányzat
Helyi Vízgazdálkodási társulások
gazdálkodó szervezetek

Közreműködő: Hatóságok (VIZIG, KÖFE, FHNP)
FVM

Tervezés: alvállalkozó

Kivitelezés: alvállalkozó

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
0. A meglévő csatornák, árkok állapotfélétele	■											
0. Az eredmények kiértékelése		■										
0. Tervezés, szabályozás			■									
0. Rehabilitációs munkák elvégzése					■							
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,6-3		0,6-5		A munkától függően több milliós nagyságrendű							
Forráslehetőség:	Zöld forrás, FVM											
Önerő (%):	Nem kalkulálható											

2.Hasznosítási lehetőségek megállapítása				
3.Tájrendezési kivitelezési terv elkészítése				
4. Rehabilitációs munkák elvégzése				
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,2 -1	0,2-0,4	0,5-2	Nem kalkulálható
Forráslehetőség:	Zöld forrás			

A szennyvízcsatorna-hálózatra csatlakozó háztartások számának növelése

Cél

2015. december 31-ig a településen a már kiépült csatornahálózatra, a háztartások rákötési arányának közel 100%-ra való növelése.

Leírás

Kunszigeten egyesített típusú csatornarendszer működik. A település területének 100 %-a csatornázott. A rákötöttség 70 %-os, amely 287 rákötött háztartást jelent. A szolgáltató a Pannon-Víz Rt. A nem csatornázott háztartásokban használt közműoprlók állapotáról és működéséről nem kaptunk pontos adatokat. Bár a terület a 33/2000-es kormányrendelet alapján „**B**”, azaz érzékeny területi szennyeződés érzékenységi besorolású, a szennyvíz tengelyen történő elszállításának magas költségei miatt, gyakran előfordul, hogy nem zárt szennyvíztárolókat használ a lakosság, így a szennyvíz a talajba szivárog, szennyezve ezzel a talajt és a felszín alatti vizeket.

A csatornán elvezetett szennyvíz mennyiség 2000-ben 80,4 m³/d lakossági- valamint 25,7 m³/d ipari szennyvíz volt. Ez összesen **napi 106,1 m³/d szennyvizet** jelent. A fajlagos mennyiség 85,8 l/fő/d a csapadékvízzel egyesített elvezetés miatt. Az összegyűjtött szennyvizet a helyi szennyvíztelepre vezetik, ahol további kilenc település szennyvizét is kezelik.

A felszín alatti víz minőségének javításának érdekében és a befogadó szennyvíztisztító telep kihasználtságának növelése érdekében szükséges a már megépült hálózatra való rákötések számának növelése és ezzel párhuzamosan a szikkasztóként működő szennyvíztárolók felszámolása. A szolgáltatott adatok alapján a lakosság, a háztartások száma, a csatornázottság, a rákötési arányok és a rákötött háztartások számának figyelembe vételével a program 109 háztartásban élő 343 főt érint.

A cél elérése érdekében a lakosság rákötési hajlandóságának növelését kell elérni.

Operatív lépések

0. Tanulmánykészítés: különböző motiválási eszközök alkalmazásának hatékonysága
0. Forráslehetőségek felmérése
0. Hálózati rákötések kivitelezése

A motiválás eszközei lehetnek például:

- lakosságnak tájékoztató,
- önkormányzati rendeletek, melyek kötelezővé teszik az ingatlan előtt húzódó csatornára való rácsatlakozást,

- a rendeletben előírtak ellenőrzése és szükség esetén szankcionálása
- a rákötés kiépítésének költségeinek támogatása:
 - bekötési terv elkészítése,
 - bekötési munkálatok ingyenes szakfelügyeletének biztosítása a szolgáltató által kedvezményes hitelfelvétel.

Monitoring

A program eredményeként megvalósuló fejlesztések számbavételénél a lehetséges mutatók:

- a közművesített területen élők számának növekedése, a közműháló szükséglete;
- az újonnan épült bekötőcsatorna hálózat hossza;
- az összes keletkezett szennyvízből a tisztított szennyvíz arányának javulása;
- lakosság ellátottságának javulása, életminőségének emelkedése;
- környezeti állapot további romlásának megakadályozása, késleltetése: főként a talaj és talajvizek (mind sekély, mind rétegvizek, különös tekintettel a sérülékeny vízbázisok területén), illetve a felszíni vizek minőségének változásán keresztül mérhető, amennyiben az egyéb szennyező hatások kiszűrése megoldható.

Szervezet

- *Irányítás:* települési önkormányzat,
- *Megvalósítás:* szaktanácsadók, kivitelező, szolgáltató és üzemeltető szervezetek,
- *Felügyelet:* Vízügyi Igazgatóság, Környezetvédelmi Felügyelőség, Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, Növény-egészségügyi és Talajvédelmi Állomás, földhivatalok, építésügyi hatóságok, civil szervezetek,
- *Finanszírozók:* tulajdonosok, pénzintézetek,
- *Kedvezményezettek:* a tulajdonosok.

Ütemterv

Feladat	Ütemezés															
	1. év				2. év				3. év				4. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Motivációs tanulmány	■	■	■													
Forráslehetőségek feltárása			■	■												
Rákötés (80%)					■	■	■	■								
Rákötés (90%)							■	■	■	■	■	■				
Rákötés (100%)											■	■	■	■	■	■

A megvalósítás forrásigénye (mFt):	1,5	1,5	10,7	11	11	
Forráslehetőség:	Zöld forrás					
Önerő (%):	100%	100%	100%	100%	100%	

Hulladékgazdálkodás

Jogi háttér: Hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. Tv. és végrehajtási jogszabályok különös tekintettel az alábbiakra:

98/2001. Kormányrendelet „Veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek.”

- A veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001.(VI.15.) Korm. rend.,
- A települési hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 213/2001.(XI.14.) Korm. rend.,
- A hulladéklerakás, valamint a hulladéklerakók lezárásának és utógondozásának szabályiról és egyes feltételeiről szóló 22/2001.(X.10) KöM rend.,
- A települési szilárd hulladékok kezelésére szolgáló egyes létesítmények kialakításának és üzemeltetésének részletes műszaki szabályairól szóló 5/2002.(X.29.) KvVM rend.

Hulladékgazdálkodási tervek készítése

Cél

**A 2001. JANUÁR 1.-ÉN HATÁLYBA LÉPETT
HULLADÉKGAZDÁLKODÁSRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY
RENDELKEZÉSE SZERINT, A TELEPÜLÉSEKNEK
VAGY A TELEPÜLÉS CSOPORTOKNAK A TERÜLETI
HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV MEGJELENÉSÉT
KÖVETŐ 270. NAPIG KELL ELKÉSZÍTENI ÉS
KÖZZÉTENNI.**

Leírás

**A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK MUNKÁJÁT
SEGÍTŐ DOKUMENTUM ELKÉSZÍTÉSE, MELY
ÖSSZHANGBAN ÁLL A MEGYEI ÉS ORSZÁGOS
HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERVEKKEL. A
TÉRSÉG MINDEN TELEPÜLÉSE A GYŐRI PÁPAI ÚTI
LERAKÓBA SZÁLLÍTJA HULLADÉKÁT.**

Operatív lépések

0. Pályázati lehetőség keresése a forrás előteremtésére
0. Szakértő kiválasztása pályázat útján
0. A dokumentum összeállítása

Monitoring:

0. dokumentum elkészülése

Szervezet

A program szervezéséért felelős az önkormányzat

Ütemterv:

Operatív lépések	Ütemezés
-------------------------	-----------------

	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
0. Pályázati lehetőség keresése a forrásokhoz	■											
0. Szakértő kiválasztása pályáztatás útján	■											
0. A dokumentum összeállítása		■										
A megvalósítás forrásigénye (Mft):	2-4											
Forráslehetőség:	Regionális pályázati lehetőségek Zöld forrás											
Önerő (%):												

Szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása

Cél

Összhangban a NKP (Nemzeti Környezetvédelmi Program), a 2000. évi XLIII. Tv, és a regionális tervek előirányzataival, az érintett településen fokozatosan be kell vezetni a szelektív hulladékgyűjtést.

A rendszer kialakítása érdekében hulladékszigeteket, vagy hulladékudvarokat kell létesíteni 2005. júniusáig

Leírás

Az érintett településen fokozatosan be kell vezetni a szelektív hulladékgyűjtést. A gyűjtés feltétele hulladéksziget(ek) és/vagy hulladékudvar(ok) létrehozása. Megfelelő háttérrel rendelkező szolgáltatót kell szerződtetni. (Például: Rekultív Kft.)

Operatív lépések

0. lakossági felmérés az igényekről, fórumok biztosítása a tájékozódáshoz
0. ipari feldolgozó kapacitás felmérése
0. a hulladékudvarok, illetve hulladékszigetek helyszíneinek kiválasztása és engedélyeztetése
0. lakosság és a civil szervezetek megkérdezése, tájékoztató és vitafórum biztosításával
0. a jelenlegi kommunális hulladékgyűjtést végző cég (vagy versenyeztetett cég) bevonásával a szelektív gyűjtés megszervezése
0. hulladékszigetek vagy hulladékudvarok létrehozása (forráslehetőségek függvényében), illetve a gyűjtőudvaroktól távol eső lakosok részére gyűjtőnapokon keresztül lehet szervezni a hulladékok elszállítását

Monitoring

Indikátorok:

0. Hulladékudvarok, szigetek száma, szelektíven gyűjtött hulladékfajták száma, gyűjtött mennyiségek / év
0. Évenkénti beszámolók

Szervezet

A program koordinátora, és felelőse az önkormányzat

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
0. Lakossági igények felmérése	■											
0. Feldolgozó kapacitások felmérése		■										
0. Helyszínek kiválasztása			■	■								
0. Lakossági tájékoztatás				■	■							
0. A szelektív gyűjtés megszervezése					■	■						
0. Hulladékszigetek létrehozása						■	■	■				
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	50-200 (Nem kalkulálható, csak nagyságrendileg)											
Forráslehetőség:	Zöld Forrás KöM-BM "települési szilárd hulladék közszolgáltatás igénybevétele" Regionális pályázati lehetőségek											
Önerő (%):												

0. Forráslehetőség kutatása és biztosítása			
0. Pályáztatás			
0. Kivitelezés			
A megvalósítás forrásigénye (Mft):	30-80, a kivitelezés nem kalkulálható		
Forráslehetőség:	Megyei támogatás szilárd hulladék kezelése Regionális pályázati lehetőségek		

Az illegális hulladéklerakó megszüntetése, valamint az illegális hulladéklerakás csökkentése, a területek rekultiválása

Cél

**AZ ILLEGÁLIS LERAKÓ ÁLTAL OKOZOTT KÁROK
MEGSZÜNTETÉSE, ILLETVE A TOVÁBBI
KELETKEZÉS MEGAKADÁLYOZÁSA.**

Leírás

**A FELTÁRT ILLEGÁLIS HULLADÉKLERAKÓK
MINŐSÍTÉSE UTÁN AZ ÉRINTETT TERÜLETEKHEZ
HOZZÁ KELL RENDELNI A SZÜKSÉGES
TEVÉKENYSÉGEKET, AZAZ AHOL SZÜKSÉGES A
FELSZÁMOLÁS KÖRÜLMÉNYEIT BIZTOSÍTANI, ÉS A
TERÜLETET REKULTIVÁLNI KELL. AZ EHHEZ
SZÜKSÉGES EGYÉB TEVÉKENYSÉGEKET (A
TERÜLETEN KONTÉNEREK BIZTOSÍTÁSA, ILLETVE
A TERÜLET KÖRBEKERÍTÉSE) A REKULTIVÁCIÓT
VÉGZŐ TÁRSASÁGNAK KELL BIZTOSÍTANI. A
FELTÁRT INFORMÁCIÓK SEGÍTSÉGÉVEL MEG
KELL HATÁROZNI A FELLELT HULLADÉKOK
LEGGAZDASÁGOSABB ÁRTALMATLANÍTÁSÁNAK
MÓDJÁT, MELYBE BELETARTOZIK AZ
ÖSSZEGYŰJTÉS, AZ ELSZÁLLÍTÁS ÉS AZ
ÁRTALMATLANÍTÁS LEHETSÉGES MÓDJAINAK
TECHNIKAI ÉS KÖLTSÉGVIZSGÁLATA, ILLETVE
FINANSZÍROZÁSI LEHETŐSÉGEI.**

Forrásszerzésre alkalmas műszaki és gazdasági tervjavaslatokat kell készíteni a mentesített lerakóhelyek olyan rehabilitációs lehetőségeiről, melyek megakadályozzák a további hulladék elhelyezést és lehetőség szerint új, értéknövelő funkciót teremtenek a mentesített területen.

Operatív lépések:

0. A területtulajdonosok azonosítása, az ott található hulladékok mennyiségi és minőségi meghatározása.
0. Az illegális hulladéklerakók környezetében fúrások elvégzése
0. Kataster készítés (mennyiségi és minőségi). Az ártalmatlanítási lehetőségek meghatározása.
0. Rehabilitációs tervcsomagok kidolgozása
0. Alvállalkozó pályáztatás útján történő kiválasztása a rehabilitációs munkálatokra

Monitoring

Indikátorok:

0. fúrások száma, kiértékelése
0. a bázisév viszonylatában évente felszámolt és rekultivált lerakások számával, a kataster méretének csökkenésével
0. az évente újonnan regisztrált lerakások számának csökkenésével
0. az illegális lerakások felszámolására fordított összegek évenkénti csökkenésével
0. a katasterben regisztrált területek értékesíthetőségével, hasznosításával

Szervezet:

A program koordinátora: önkormányzat

Felelősök: önkormányzat

Ellenőrzés: a fúrások és elemzések, valamint a földtani paraméterek alapján elkészített tanulmányok, illetve a kivitelezések ellenőrzése társulási szinten kataster készül a rendszeres, illegális hulladéklerakó helyekről

Kivitelező: alvállalkozó

0. A lakossági igények felmérése				
0. A tájékoztatás módszerének kiválasztása				
0. A tájékoztatási rendszer elindítása				
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	2-8			
Forráslehetőség:	<u>Környezetvédelmi Minisztérium</u> : Környezet- és természetvédelmi kommunikáció megerősítése			
Önerő:	100 %			

Épített környezet, zöldterület-gazdálkodás

Zöldhálózati rendszer kialakítása

Cél

ÁTFOGÓ A TELEPÜLÉS TELJES TERÜLETÉT ÉRINTŐ ZÖLDHÁLÓZATI RENDSZER TERVEZÉSE (ZÖLDFOLYOSÓK, ZÖLDFELÜLETEK, TERÜLETHASZNÁLAT MÓDOSÍTÁSI JAVASLATOK).

Leírás

A TELEPÜLÉS ÉS A TELEPÜLÉSKÖRNYÉKI TERÜLETEKEN MEGLÉVŐ ZÖLDFELÜLETI ELEMÉK FELTÁRÁSA, FEJLESZTÉSE, ÚJ ELEMÉK KIALAKÍTÁSA KOMPLEX, AZ ÖKOLÓGIAI SZEMPONTOK PRIORITÁSÁVAL. EZ ELSŐSORBAN A TELEPÜLÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK KEDVEZŐBBÉ TÉTELÉRE, VALAMINT A TELEPÜLÉS POZITÍVABB MEGÍTÉLÉSÉRE SZOLGÁL. A KIVITELEZÉS TÖBB ÉVIG ELHÚZÓDHAT, A KIALAKÍTÁS FOLYAMATOS.

Operatív lépések

- A község meglévő zöldfelületi elemeinek számbavétele, kataszter készítése.
- Tájrendezési (zöldhálózati) terv készítése
- A rendszer megvalósítása (kivitelezés)

Monitoring

Indikátorok:

- Adatbázis kiépítése, bővítésének nyomon követése
- A program és a terv elkészülése
- Kivitelezés a tervek alapján (folyamatos)
- A zöldfelületi elemek arányának növekedése

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat

Felelősök: önkormányzat

Tervkészítés: alvállalkozó

Kivitelező: alvállalkozó

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés															
	1. év				2. év				3. év				4. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
1. Adatbázis kialakítása	■	■	■	■												
2. Program és tervekészítés							■	■	■	■						
3. Kivitelezés									■	■	■	■	■	■	■	■
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,6				Kb. 1				A tervezett munkától függően							
Forráslehetőség:																
Önerő:	100 %															

2. Program és tervekészítés				
3. Kivitelezés				
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,6-1,5	1,5-5	Nem kalkulálható	
Forráslehetőség:	Zöld forrás			
Önerő:	100 %			

Települési „zöldkapu” kialakítása

Cél

A zöldfelület gazdálkodás egyik látványos tényezője a bevezető utak esztétikai megjelenésének javítása, a meglévő fasorok felújítása. Az út menti fásításnak az esztétikai szerepen túlmenően jelentősége van a település ökológiai hálózatának szervezésében is.

Leírás

A SÍKVIDÉKI KÖRNYEZETBEN MEGJELENŐ VONALAS LÉTESÍTMÉNYEK (UTAK, VASUTAK, CSATORNÁK) KARAKTERES TÁJFORMÁLÓ TÉNYEZŐK. A TELEPÜLÉSRE BEVEZETŐ FÁSÍTOTT UTAK ELŐNYÖSEBBÉ TESZIK A TELEPÜLÉSKÉPET, KEDVEZŐ IRÁNYBAN MÓDOSÍTJÁK A TELEPÜLÉS MEGÍTÉLÉSÉT (TURIZMUS). A FŐ ÚTVONALAK MENTÉN ELSŐSORBAN AZ ÓSHONOS FAJOK TELEPÍTÉSÉT KELL ELŐTÉRBE HELYEZNI, DÍSZFÁK TELEPÍTÉSE A BELTERÜLETI SZAKASZOKON TÁMOGATHATÓ.

Operatív lépések:

- 0. A meglévő fasorok, a bevezető utak menti környezet esztétikai állapotának felmérése
- 0. Tervezés, javaslatok kidolgozása
- 0. Kivitelezés

Monitoring:

- 0. A felmérés elkészül
- 0. A terv elkészül
- 0. A kivitelezés megvalósul

Felelősök: önkormányzat
Tervezés: alvállalkozó
Kivitelezés: alvállalkozó, Civil szervezetek

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés															
	1. év				2. év				3. év				4. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
1. Állapotfelvétel	■															
2. Program és tervekészítés		■ ■ ■ ■														
3. Kivitelezés				■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■												
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,8-2,5				Nem kalkulálható											
Forráslehetőség:																
Önerő:	100%															

Mezővédő erdősávok telepítése

A program ismertetésére a Levegővédelmi fejezetben került sor.

A műemlék jellegű épületek, létesítmények állagmegóvása, felújítása

Cél

A TELEPÜLÉSEN TALÁLHATÓ ÉRTÉKES ÉPÜLETEK, LÉTESÍTMÉNYEK TOVÁBBI ÁLLAPOTROMLÁSÁNAK MEGAKADÁLYOZÁSA, AZ ÉPÜLETEK FELÚJÍTÁSA, REKONSTRUKCIÓJA.

Leírás

A településen található olyan épületek, amelyek állapota erősen leromlott, megőrzésük a településképp szemponjtárból indokolt. Sajnos a tulajdonosoknak sok esetben nincsen anyagi lehetőségük a felújítási munkák elvégzésére, ezért az épületek állaga tovább romlik. Amennyiben a jelenlegi intézményi funkció nem szolgálja az épület állapotának megőrzését, úgy meg kell vizsgálni a funkcióváltás lehetőségét is. Az épületek felújítása az egész település érdeke, hiszen a kedvező megítélés egyik kulcsfontosságú eleme az épített környezet jó állapota. A település műemlék jellegű épülete a római katolikus templom.

Operatív lépések

- 0. A település épületállományának feltérképezése (értékleltár készítése)
- 0. Programok kidolgozása a megőrzésre, felújításra
- 0. Finanszírozás megszervezése
- 0. Kivitelezés

Monitoring

- 0. A felmérés elkészül
- 0. A programok elkészülnek
- 0. A kivitelezés megindul

Felelősök: önkormányzat
 Lakosság, hitközség
Program kidolgozása: alvállalkozó
Kivitelezés: alvállalkozó, tulajdonosok

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés															
	1. év				2. év				3. év				4. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
1. Állapotfelvétel	■															
2. Program és finanszírozás tervezése		■	■	■												
3. Kivitelezés					■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	1-2,5				Nem kalkulálható											
Forráslehetőség:	Civil szervezetek gyűjtése															
Önerő:	Az állapotfelvétel és a tervezés 100%, a kivitelezés nem kalkulálható															

A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,4	0,4	
Forráslehetőség:	Zöld forrás		
Önerő (%):			

A természeti környezet megőrzése

Természeti érték leltár létrehozása

Cél

Az önkormányzathoz tartozó terület természeti sokféleségének megőrzése; a Fertő-Hanság Nemzeti Parkkal való együttműködés javítása.

Leírás

A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSÉNEK ALAPVETŐ FELTÉTELE AZOK ISMERETE, AZONBAN A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A LAKOSSÁG ISMERETEI A LEGTÖBB ESETBEN SZEGÉNYESEK. A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK FELTÁRÁSÁBAN SZÜKSÉGES ÉS HASZNOS A FERTŐ-HANSÁG NEMZETI PARK SZAKEMBEREIVEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS. HA NEM IS TELJES MÉRTÉKBEN (LD. ADATVÉDELEM), DE A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK FELMÉRÉSEINEK EREDMÉNYEI AZ ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMÁRA HOZZÁFÉRHETŐEK A NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁGÁNÁL. AZ IGAZGATÓSÁG EMBEREIVEL TÖRTÉNT EGYEZTETÉS ÉRTELMÉBEN 2003 MÁRCIUSÁBAN INDUL MEG A NATURA 2000 PROGRAM TERVEZÉSE. AZ ADATOK ALAPJÁN MEGÁLLAPÍTHATÓ, HOGY MELY TERÜLETEKRE ÉS SZAKTERÜLETEKRE SZÜKSÉGES KITERJESZTENI A KUTATÁSOKAT. A TOVÁBBI FELMÉRÉSEK ELVÉGZÉSÉVEL AZ ÖNKORMÁNYZAT SZAKEMBEREKET BÍZHAT MEG. AZ ELKÉSZÜLŐ ÖNKORMÁNYZATI ADATBÁZIS,

**VAGY TERMÉSZETI ÉRTÉK LEJTÁR ALAPJÁN A
KÉSŐBBIEKBEN IS NYOMON KÖVETHETŐEK A
TERMÉSZETKÖZELI TERÜLETEK
ÁLLAPOTVÁLTOZÁSAI. A FELMÉRÉSEK
EREDMÉNYEIRŐL (A TELEPÜLÉSEEN TALÁLHATÓ
ÉRTÉKEKRŐL) CÉLSZERŰ KIADVÁNYT KÉSZÍTENI,
MIVEL EGYES TERMÉSZETI ÉRTÉKEK SZÉLESEBB
KÖRŰ MEGISMERTETÉSE A LAKOSSÁGGAL
ELŐSEGÍTHETI AZOK HOSSZÚ TÁVÚ
FENNMARADÁSÁT. INDOKOLT ESETBEN AZ
ÖNKORMÁNYZAT EGYES TERÜLETEK HELYI
VÉDETTÉ NYILVÁNÍTÁSÁT IS KEZDEMÉNYEZHETI.
KUNSZIGET TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEINEK
NYILVÁNTARTÁSA ELAVULT, PONTATLAN. A
HELYRAJZI SZÁMOK FRISSÍTÉSE, JAVÍTÁSA
FONTOS ADMINISZTRÁCIÓS FELADAT A
TERMÉSZETVÉDELEM FELÉ.**

Szervezet

A program koordinációja az önkormányzat feladata, a megvalósításhoz külső szakemberek bevonása, illetve a Fertő-Hanság Nemzeti Parkkal való együttműködés szükséges.

Operatív lépések

Adatbeszerzés a nemzeti park igazgatóságtól

Természeti érték adatbázis kialakítása

További felmérések szükségességének meghatározása

Természeti érték-felmérések kiviteleztetése

Felmérések néhány évenkénti megismételtetése (állapotváltozások nyomon követése)

Kiadványkészítés

(Helyi védetté nyilvánítások)

Monitoring

Indikátorok:

- 0. Természeti érték lejtár
 - 0. Újabb felmért területek kiterjedése
 - 0. Kiadvány a természeti értékekről
 - 0. (Helyi védett területek száma, kiterjedése)
-

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
0. Természeti érték (alap)leltár létrehozása	■											
0. Területi felmérések kivitelezése		■										
0. Kiadványkészítés									■			
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,6-0,8				1-3				0,4-0,7			
Forráslehetőség:												
Önerő (%):	100%											

Védőzóna kialakítása a védett és védelemre érdemes területek körül

Cél

A község helyi védelem alatt álló, valamint a nem védett, de értékes élőhelyek körül a megfelelő pufferzóna kialakítása, a környezeti – elsősorban mezőgazdasági - terhelések csökkentése miatt.

Leírás

A természeti értékek megőrzésének alapvető feltétele a területek körül olyan pufferzóna kialakítása, amely tompítani képes a környező területekről érkező kedvezőtlen hatásokat. Ez a pufferzóna nem feltétlenül egy széles területsáv kell, hogy legyen, sok esetben elég kis szélességű, intenzív növényborítottságú sáv is a megfelelő pufferhatás eléréséhez. A további felmérések elvégzésével az önkormányzat szakembereket bízhat meg.

Szervezet

A program koordinációja az önkormányzat feladata, a megvalósításhoz külső szakemberek bevonása, valamint a Fertő-Hanság Nemzeti Parkkal, valamint a helyi gazdálkodókkal való együttműködés szükséges.

Operatív lépések

- Adatbeszerzés a nemzeti park igazgatóságtól
- Természeti érték adatbázis kialakítása
- További felmérések szükségességének meghatározása
- Programok, tervek készítése a FHNP szakembereivel, valamint a helyi gazdákkal
- Puffersávok kialakítása, fejlesztése

Monitoring

Indikátorok:

0. Természeti területek leltár
0. Programok, tervek elkészülnek
0. Pufferzónák megvalósulnak

Ütemezés: Időbeni ütemezést csak a felmérésre, valamint a tervezésre adunk, a kivitelezés időben folyamatos kell, hogy legyen.

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
1. Adatbeszerzés, adatbázis készítése												
2. Programok, tervek												
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,6-1,4			1-3								
Forráslehetőség:	Zöld forrás											
Önerő (%):												

Az egyedi tájértékek kataszterének elkészítése

Cél

Azoknak a természet-, valamint műemlékvédelmi oltalom alatt nem álló, a tájra jellemző természeti értékeknek, képződményeknek, továbbá az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elemeknek az összegyűjtése és

rendszerezése, amelyeknek természeti, kultúrtörténeti, történelmi, tudományos, vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

Leírás

A program során fel kell mérni a települési tájértékeket, sort kell keríteni a felvételezésre, az adatgyűjtésre, az adatok feldolgozására, valamint a kataszter összeállítására. A munkát egységes szempontrendszer alapján a MSZ előírásainak megfelelően kell elvégezni szakember közreműködésével.

Operatív lépések

- 0. Az egyedi tájértékek felvételezése
- 0. Az adatok feldolgozása
- 0. A kataszter összeállítása

Monitoring

- 0. A felmérés elkészül
- 0. A kataszter elkészül

Felelős: önkormányzat

Kivitelező: alvállalkozó (szakember)

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
1. Felvételezés												
2. Adatfeldolgozás, kataszter												
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,3-0,6		0,4-1,2									
Forráslehetőség:												
Önerő (%):	100%											

A természetvédelmi oltalom alatt álló területek kezelési terveinek készítése

Cél

A védett területek kezelési-fenntartási terveinek elkészítése, a meglévők felülvizsgálata, amelyek biztosítják a természeti és kultúrtörténeti értékek tartós fennmaradását. A településen jelenleg nincsen jelentős védett terület, a program a később kialakításra kerülő védett területekre is kiterjed.

Leírás

A program során meg kell határozni a védett területek természetvédelmi kezelésének követelményeit, a területen folytatható tevékenységek feltételeit és módjait. Az engedélyezett tevékenységek során elsődleges és másodlagos természetvédelmi kezelési célú tevékenységeket szükséges elkülöníteni. A kezelési terveket 10 évenként felül kell vizsgálni. A programhoz nem adunk meg ütemezést, mivel a megvalósításnak folyamatosnak kell lennie. A tervek elkészítésébe be kell vonni a helyi gazdálkodó szervezeteket is, mivel nélkülük elképzelhetetlen a program megvalósítása. A terveket elkészítését szakértőre kell bízni.

Felelősök: önkormányzat
Nemzeti Park Igazgatóság

Forrás: központi költségvetés

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
1. Alapállapot felmérése	■											
2. Kezelési tervek készítése			■									
A megvalósítás forrásigénye (MFt):	0,4-1,2		1-3									
Forráslehetőség:												
Önerő (%):	100%											

A megvalósítás forrásigénye (Mft):	1-3
Forráslehetőség:	Zöld forrás

A hiányzó helyi rendelkezések és szabályzatok megalkotása (jogalkotás)

Cél

A hiányzó helyi rendelkezések és szabályzatok megalkotása társulási szinten.

Leírás

A program során a jelenleg létező jogszabályok felülvizsgálata, módosítások és új, hiányzó jogszabályok megalkotása. Társulási szinten egy rendelkezési csomag összeállítása.

Operatív lépések

0. A létező jogszabályok felülvizsgálata

Jogszabály módosítás

0. Hiányzó rendeletek megalkotása, rendelkezési csomag összeállítása

Monitoring

Indikátorok:

0. módosítások és új jogszabályok száma

Szervezet

A program koordinátora: önkormányzat

Felelősök: önkormányzat

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	1. év				2. év				3. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
0. A létező jogszabályok felülvizsgálata	■											
0. Jogszabály módosítás		■										
0. Hiányzó rendeletek megalkotása			■	■								
A megvalósítás forrásigénye (Mft):	-											
Forráslehetőség:	-											
Önerő (%):	-											

Javaslatok, ötletek:

- kerti hulladékok nyílt téri égetésének tiltása
- Kiskerti komposztálás támogatása
- Kerti fakivágások értékarányos pótlására kötelezés
- Lombhullató, árnyat adó fafajok telepítésének támogatása, arányosítása az örökzöldekhez
- Teljes körű lakossági veszélyes hulladék begyűjtés megszervezése
- Adókedvezmények előírása lakossági környezetvédelmi beruházások esetén
- Egyszer használatos csomagolóanyagok rendezvényeken, közterületeken való tiltása
- Beszerzési eljárásoknál (önkormányzatnál) a környezetvédelem, mint szempont jelenjen meg

Az önkormányzat feladatkörét érintő jogszabályok

Önkormányzat jogszabályban előírt környezetvédelemmel kapcsolatos kötelezettségei:

Vízgazdálkodás: (Hivatkozás: 72/1996. Kormány. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról)

1. Hatósági engedélyek kiadása

- 500/m³ mennyiséget nem meghaladó szennyvíz szikkasztó építéséhez, használatához stb.
- kút létesítés
- települések belterületén a természetes vízáramlások, lefolyások stb. önkényes megváltoztatása során kialakult lakossági vitákban
- közműves ivóvízellátással és szennyvízelvezetéssel kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről

2. Eljárások indítása:

- káros, jogellenes állapot megszüntetése céljából

3. Folyók, vízfolyások medrében végzett kotrások

4. Védőidom, védőterület, védősáv, szükséghatározót kijelölő határozatok

5. Felügyelet:

Kiemelkedően fontos:

- a.) regionális közüzemi vízellátók, szennyvízelvezető és tisztító rendszerek
- b.) ipari vízigényt kiszolgáló vízellátási létesítmények
- c.) fürdők vízellátási létesítményei
- d.) állami tulajdonban lévő vízellátási létesítmények
- e.) I. rendű árvízvédelmi létesítmények

Jelentős:

- a.) lsd. a.) más paraméterekkel
- b.) lsd. b.) más paraméterekkel
- c.) lsd. c.) más paraméterekkel
- d.) lsd. d.) más paraméterekkel
- e.) II. rendű árvízvédelmi létesítmények

Helyi jelentőségű

- a.) lsd. a.) más paraméterekkel
 - b.) lsd. b.) más paraméterekkel
 - c.) II. rendű árvízvédelmi vonalak, melyek a település területét érintik
 - d.) önkormányzatok helyi vízkárelhárítást, vízrendezést és csapadékvíz elvezetését szolgáló létesítmények
-

Települési önkormányzatok további feladata:

- helyi közüzemi tevékenység fejlesztésére vonatkozó tervek kialakítása (országos koncepcióval, nemzeti programokkal összehangolva)
- Helyi vízközművek működtetése, a koncessziós pályázat kiírása, elbírálása és a szerződés megkötése
- Gondoskodás a vízfogyasztás rendjéről, közműves vízszolgáltatás korlátozásáról
- országos koncepció, nemzeti programok végrehajtásának megszervezése
- vizek fürdésre alkalmas szakaszainak kijelölése
- helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, árvíz, belvíz elvezetés

Köteles gondoskodni:

- települések ivóvíz minőségéről
- a nem közművel összegyűjtött szennyvizek ártalom mentes elhelyezésének szervezéséről és ellenőrzéséről

Természetvédelem (1996 évi.LIII. tv. a természet védelméről)

- helyi jelentőségű védett természeti területekről való gondoskodás
- javaslatot tehet védett területté nyilvánításra
- őrszolgálatot működtet

Környezetvédelem: (1995 évi LIII. tv.)

- biztosítja a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtását és ellátja a hatósági feladatokat
 - környezetvédelmi programot vezet be
 - rendeletet bocsát ki és határozatokat hoz
 - együttműködik más önkormányzatokkal, hatóságokkal, társadalmi szervezetekkel
 - elemzi, értékeli a környezet állapotát területén és arról szükség szerint , de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot
 - fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezeti követeléseit, elősegíti a környezeti állapot javítását
 - gondoskodik a környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kíséri azokban foglalt feladatok megoldását és a programot szükség szerint –de legalább két évente- felülvizsgálja.
 - a Programot végre kell hajtania
 - környezetvédelmi előírásokat határozhat meg, de ezek kritériumai csak szigorúbbak lehetnek, mint a jogszabályok
 - háztartási tevékenységgel kapcsolatos légszennyezésre (pl. avarégetés) vonatkozó rendelet hozása
-

Hulladékgazdálkodás: (2000. XLIII. tv.)

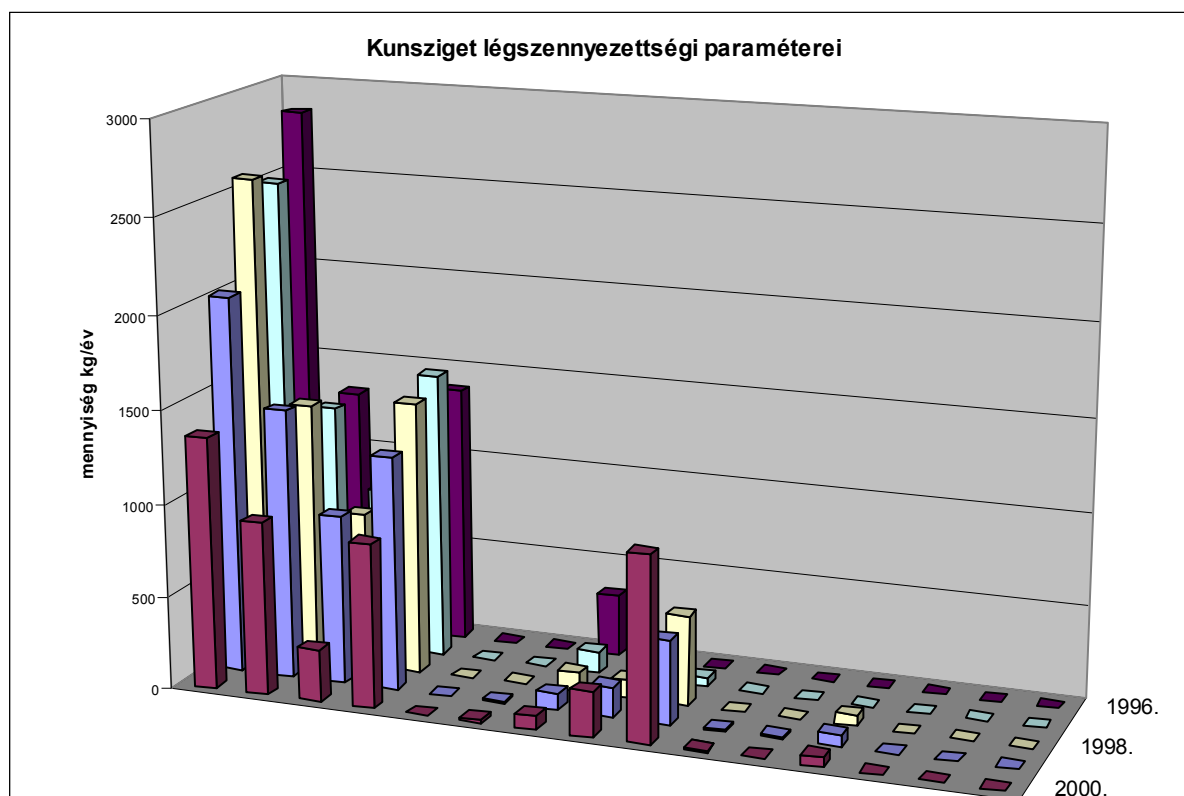
- települési hulladék kezelésére szolgáltatást szervez
 - a közszolgáltatás kiterjed:
 - szilárd hulladék rendszeres elszállítása
 - települési folyékony hulladék tárolására szolgáló tároló üritése és szállítása
 - a hulladék ártalmatlanítására szolgáló létesítmény létesítésére és működtetésére
 - együttműködés más önkormányzatokkal
 - szerződést köthet települési hulladékokból történő szelektív begyűjtésre vagy válogatásra
 - kijelöli a települési hulladékkezelési létesítmények helyét
 - meghatározza a közszolgáltatásban résztvevő szolgáltatót, a szolgáltatás rendjét és módját
 - meghatározza a lakosság kötelezettségeit (díjfizetés stb.)
- **Az 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről**
 - **A 2002. évi XXXVIII. törvény Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény módosításáról**
 - **1999. évi XLI. törvény a területszervezési eljárásról**

További fontos jogszabályok:

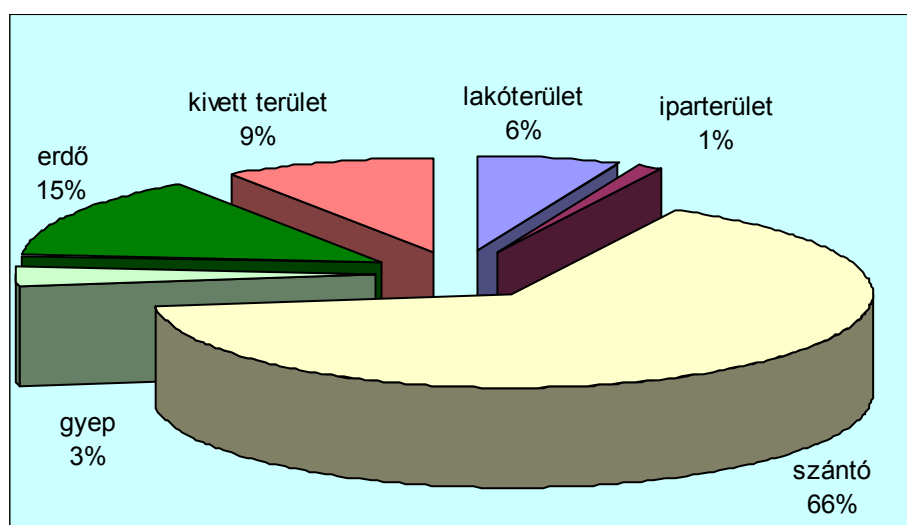
Önkormányzat feladatkörét érintő jogszabályok	
Általános	
1990 évi LXV tv.	A helyi önkormányzatokról II. fejezet
1995. évi LIII. Tv.	A környezet védelmének általános szabályairól
24/1992. (I.28.) Kormányrendelet	Egyes természet- és környezetvédelmi jogszabályok módosításáról, valamint a jegyző feladatairól
11/1996. (VII. 4.) KTM rendelet	A környezetvédelmi megbízott alkalmazási és képesítési feltételeiről
93/1996. (VII. 4.) Kormányrendelet	A környezetvédelmi megbízott alkalmazásának feltételéhez kötött környezethasználatok meghat.
218/1999 (XII.28) Kormány rendelet	Egyes szabálysértésekről
20/2001. (II.14.) Kormányrendelet	A környezeti hatásvizsgálatról
193/2001. (X. 19.)Kormányrendelet	Az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás részletes szabályairól
Vízgazdálkodásról	
1995. évi LVII. Tv.	A vízgazdálkodásról
4/1984. (II. 1.) ÉVM rendelet	A településtisztasági szolgáltatás ellátásáról és a települési folyékony hulladékok ártalmatlanításáról
38/1995. (IV.5)Kormányrendelet	A közműves ivóvíz ellátásról és a közműves szennyvízkezelésről
18/1996 (VI. 13) KHVM rendelet	Vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékletekről
10/2000. évi KöM rendelet	Felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelméhez szükséges határértékekről
33/2000. (III. 7.) Kormány rendelet	A felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról
6/2001. (II. 28.) KöM rendelet	A mosó-és tisztítószeres felületaktív hatóanyagok biológiai bonthatóságának szabályairól
49/2001. (IV. 3.) Kormányrendelet	A vizek mg-i eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről
50/2001. (IV. 3.) Kormányrendelet	A szennyvizek és szennyvíziszapok mg-i felhasználásának és kezelésének szabályairól
203/2001. (X.26.) Kormányrendelet	A felszíni vizek védelmének egyes szabályairól

204/2001. (X.26.) Kormányrendelet	A csatornabírságról
9/2002. (III.22.) KöM-KöViM együttes rendelet	A használt és szennyvizek kibocsátási határértékeiről és alkalmazásuk szabályairól
25/2002. (II.27.) Kormányrendelet	Nemzeti Települési Szennyvíz-elvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról
Hulladékgazdálkodás	
110/2002 (XII.12.) OGY határozat	Az Országos Hulladékgazdálkodási Tervről
2000. évi XLIII. törvény	A hulladékgazdálkodásról
2000. évi XXV. törvény	A kémiai biztonságról
1/1986. (II. 21.) ÉVM-EüM együttes rendelet	A köztisztasággal és a települési szilárd hulladékkal összefüggő tevékenységekről
102/1996. (VII. 12.) Kormányrendelet	A veszélyes hulladékokról
44/2000. EüM rendelet	A veszélyes anyagokkal és készítményekkel kapcsolatos egyes eljárásokról
241/2000 (XII.23.) Kormányrendelet	A hulladékkezelési közszolgáltató kiválasztásáról és a közszolgáltatási szerződésről
242/2000. (XII. 23.) Kormányrendelet	A települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól
4/2001. KöM rendelet	Hulladékolajok kezelésének részletes szabályairól
5/2001.(II. 23.) KöM rendelet	A poliklórozott bifenilek és poliklórozott terfenilek és az azokat tartalmazó berendezések kezelésének részletes szabályairól
9/2001 (IV.9) KöM rendelet	Elemek és akkumulátorok , illetve hulladékaik kezelésének részletes szabályairól
16/2001. KöM rendelet	Hulladékok jegyzékéről
22/2001. (X. 10.) KöM rendelet	A hulladéklerakás, valamint a hulladéklerakók lezárásának és utógondozásának szabályairól, és egyes feltételeiről
98/2001. (VI. 15.) Kormányrendelet	A veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
213/2001. (XI. 15.) Kormányrendelet	A települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételéről
241/2001 (XII.10.) Kormányrendelet	A jegyző hulladékgazdálkodási feladat- és hatásköréről
271/2001. (XII. 21.) Kormányrendelet	A hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról
16/2002. (IV. 10.) EüM rendelet	A települési szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről
94/2002. (V. 5.) Kormányrendelet	A csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól
Levegőminőség	
14/2001. (V.9) KöM-EüM-FVM rendelet	A légszennyezettségi határértékekről , a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről
17/2001. (VII.3) KöM rendelet	A légszennyezettség és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátásainak vizsgálatával, értékelésével kapcsolatos szabályokról
21/2001 (II.14) Kormányrendelet	A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról (jegyző feladatai)
23/2001. (XI. 13.) KöM. rendelet	A 140 kW és 50 MW névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések légszennyező anyagainak technológiai kibocsátási határértékeiről
4/2002. (X.7.) KvVM rendelet	A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről

Zaj- rezgés- és sugárzásvédelem	
12/1983 (V.12.) MT. Sz. rendelet	A zaj és rezgésvédelemről
8/2002 (III.22.) KöM-EüM rendelet	A zaj és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
Állattartás	
2001. évi XXII. törvény.	Állategészségügyről szóló tv.
Talaj	
1994. évi LV. törvény.	A termőföldről
Természetvédelem	
1996. évi LIII. Tv.	A természet védelméről
2003. évi LI. Törvény	A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról
2003. évi XXXII. törvény	A veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény kihirdetéséről
2003. évi XXXIII. törvény	Az afrikai- eurázsiai vándorló vízimadarak védelméről szóló nemzetközi megállapodás kihirdetéséről

Szennyezőanyag	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Kén-dioxid	2841,606	2513,092	2589,704	2024,703	1356,856
Szén-monoxid	1314,739	1308,020	1398,010	1447,234	931,542
Nitrogén-oxidok	598,472	879,875	832,911	911,711	281,075
Szilárd por	1386,933	1543,539	1467,470	1254,063	880,980
Ólomvegyületek	0,0	0,390	0,624	0,864	0,754
Ón-vegyületek	0,0	5,856	8,320	11,520	17,719
Korom	336,452	118,340	99,980	91,608	76,672
Etil-alkohol	0,0	48,800	99,840	161,280	241,280
Izopropil-alkohol	0,0	48,800	480,640	449,280	991,280
Etilén-oxid	0,0	0,586	1,040	11,520	8,294
Etil-amin	0,0	0,586	1,040	11,520	8,294
Oktán	n.a.	0,0	58,8	61,9	53,7
Paraffinok	n.a.	0,0	0,0	0,0	0,0
Epiklórhidrin	n.a.	n.a.	n.a.	0,0	2,2
Fenol	n.a.	n.a.	n.a.	0,0	2,2

lakóterület	114,3
iparterület	20
szántó	1173
gyep	57,5
erdő	262,5
kivett terület	168,5

1996.	0,96
1997.	1,083
1998.	1,047
1999.	6,402
2000.	11,068
2001.	15,734
2002.	20,4

A veszélyes hulladékok hasznosítási lehetőségei Magyarországon

V13110 00 ÁLLATI ZSÍROK

ATEVSZOLG RT.

dr. Kiss Jenő ügyvezető igazgató

Budapest 348-5190

Pf.: 17. 357-1855

1450

V3120200 Fémek olvasztásából származó salakok

V3120900 Cinksalak

Geofil Kft.

Dr. Hoffmann László ügyvezető igazgató

Tatabánya 34/ 317-950

Pf.: 3037.

2803

V3550100 Akkumulátorok

Fegroup Invest Rt.

Balatoni Henrik vezérigazgató

Budapest 433-0250

Pf.: 114. 433-0251

1475

V54102 00 FÁRADT OLAJOK

V5410205 Fáradt olajjal szennyezett halogénmentes műanyag

V5550405 Festékmарadékokkal szennyezett halogénmentes műanyagok

Syntumex Kft.

Nemcsek Tibor ügyvezető igazgató

Budapest 438-4127

Pusztaszeri út 59-67.

1025

V55328 00 ETANOL

V55338 00 PROPANOL(OK)

Nógrádi Erdőkémia Kft.

Ember Sándor ügyvezető ig.

Bp. XIII. 35/ 350-582

Pozsonyi út 43 350-4300

1137 349-4237

További információk a www.kszgysz.hu
www.kvvm.hu/korny/hulladeggazd/

weboldalakon található.
